EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.5.2021.
COM(2021) 223 final

2021/0114 (COD)

Prijedlog

# UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

## o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

{SEC(2021) 182 final} - {SWD(2021) 99 final} - {SWD(2021) 100 final}

# OBRAZLOŽENJE

## 1. KONTEKST PRIJEDLOGA

### • Razlozi i ciljevi prijedloga

Europska unija (EU) blisko je povezana s globalnim gospodarstvom. Budući da je vrijednost trgovine robom i uslugama 2019.[1] iznosila 5 984 milijarde EUR, njezin udio čini 16,4 % ukupne svjetske trgovine. Posljedično, trgovina čini gotovo 35 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) EU-a, a 35 milijuna radnih mjesta u EU-u ovisi o izvozu. Tok proizvoda, usluga i kapitala u EU i iz njega pridonosi njegovu rastu jačanjem konkurentnosti, otvaranjem radnih mjesta, poticanjem inovacija i otvaranjem novih izvoznih tržišta[2].

EU-28 u 2017. bio je odredište trećine svjetskih ulaganja, a sjedište u njemu imalo je približno 100 000 poduzeća u vlasništvu stranih subjekata[3]. Izravna strana ulaganja dobrodošao su izvor zapošljavanja (16 milijuna radnih mjesta[4]), rasta i konkurentnosti.

Snažno, otvoreno i konkurentno jedinstveno tržište europskim i stranim poduzećima omogućuje da se natječu na temelju zasluga i u mjeri u kojoj su osigurani ravnopravni uvjeti na unutarnjem tržištu. U skladu s tim Komisija je 10. ožujka 2020. predstavila novu industrijsku strategiju za Europu[5] u kojoj je utvrđen put koji bi trebalo slijediti kako bi industrija EU-a postala predvodnica zelene i digitalne tranzicije na temelju tržišnog natjecanja, otvorenih tržišta, vodećih svjetskih istraživanja i tehnologija te snažnog jedinstvenog tržišta. EU slijedi model otvorene strateške autonomije[6] oblikovanjem sustava globalnog gospodarskog upravljanja i razvojem obostrano korisnih bilateralnih odnosa, pritom štiteći svoje unutarnje tržište od nepoštenih praksi i zlouporabe. U Komunikaciji o reviziji trgovinske politike, koja je donesena 18. veljače 2021., otvoren je put za otvorenu, održivu i odlučnu trgovinsku politiku koja se temelji na otvorenosti kao strateškom izboru i raspolaže alatima za suzbijanje nepoštenih trgovačkih praksi[7].

---

1 Statistički vodič Glavne uprave za trgovinu, kolovoz 2020., isključujući trgovinu unutar EU-a; https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/may/tradoc_151348.pdf

2 „Izvješće Komisije o provedbi strategije trgovinske politike – Trgovina za sve: Osiguravanje napredne trgovinske politike za svladavanje globalizacije” (COM(2017) 491 final).

3 Eurostat, Statistički podaci o stranim povezanim poduzećima, Inozemna kontrola poduzeća prema gospodarskoj aktivnosti i odabir zemalja koje provode kontrolu (od 2008. nadalje) [fats_g1a_08]. Brojka od 100 000 uključuje Ujedinjenu Kraljevinu kao dio EU-28. Preliminarni podaci pokazuju da se ta brojka vjerojatno neće znatno promijeniti za EU-27. Procjenjuje se da je 2018. u državama članicama EU-27 postojalo 84 000 poduzeća u vlasništvu stranih subjekata (ne uključujući Ujedinjenu Kraljevinu), dok je u razdoblju 2015.–2017. u zemljama EU-27 bilo oko 18 000 poduzeća u vlasništvu subjekata iz Ujedinjene Kraljevine.

4 Radni dokument Službi Komisije „Izravna strana ulaganja u EU-u” (SWD(2019) 108 final) na temelju Komunikacije Komisije „Prihvaćanje izravnih stranih ulaganja uz istovremenu zaštitu ključnih interesa” (13. rujna 2017.).

5 Komunikacija Komisije „Nova industrijska strategija za Europu” (COM(2020) 102 final), ažurirana 2021. Vidjeti i Komunikaciju Komisije „Europski gospodarski i financijski sustav: „poticanje otvorenosti, snage i otpornosti” (COM(2021) 32).

6 Vidjeti Komunikaciju Komisije „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020) 456 final). Vidjeti i Komunikaciju Komisije „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti” (COM(2021) 32).

7 Komunikacija Komisije „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika” (COM(2021) 66 final).

Čini se da su posljednjih godina strane subvencije u nekim slučajevima uzrokovale narušavanje unutarnjeg tržišta EU-a i stvorile neravnopravne tržišne uvjete. Unatoč općem nedostatku pouzdanih podataka o subvencijama koje dodjeljuju treće zemlje, sve je više slučajeva u kojima se čini da se stranim subvencijama olakšalo stjecanje poduzeća iz EU-a, utjecalo na odluke o ulaganju, narušilo trgovinu uslugama ili na drugi način utjecalo na ponašanje njihovih korisnika na tržištu EU-a na štetu poštenog tržišnog natjecanja[8].

U tom kontekstu strane subvencije mogu imati različite oblike, npr. zajmovi bez kamata, neograničena državna jamstva, oslobođenja od poreza ili smanjenja u pogledu stranih ulaganja ili trgovine ili namjensko državno financiranje. U mnogim slučajevima strane subvencije smatrale bi se problematičnima da su ih dodijelile države članice EU-a i da su ocijenjene prema pravilima EU-a o državnim potporama.

EU od 2017. aktivno sudjeluje u trilateralnim pregovorima sa Sjedinjenim Američkim Državama i Japanom kako bi se poboljšala multilateralna suradnja u nizu ključnih područja. U lipnju 2018. Europsko vijeće ovlastilo je Komisiju „da nastavi s modernizacijom WTO-a radi postizanja ciljeva koji će WTO učiniti relevantnijim i prilagodljivijim svijetu koji se mijenja te će ojačati njegovu učinkovitost”[9]. U siječnju 2020.[10] viši trgovinski predstavnici EU-a, SAD-a i Japana složili su da je potrebno ojačati pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o industrijskim subvencijama. U tom kontekstu EU namjerava započeti s razvojem pravila WTO-a kako bi se otklonila različita narušavanja tržišnog natjecanja zbog državne intervencije u gospodarstvo, uključujući industrijske subvencije, kako je navedeno u Prilogu Komunikaciji o reviziji trgovinske politike[11].

S obzirom na izazov pronalaženja multilateralnog rješenja za subvencije u razumnom roku, Komisija se obvezala (u okviru nove industrijske strategije za Europu) istražiti kako najbolje ojačati antisubvencijske mehanizme i alate EU-a[12]. Komisija je 17. lipnja 2020. donijela bijelu knjigu o stranim subvencijama[13] kako bi istražila to pitanje, pokrenula javnu raspravu i predložila moguća rješenja. U bijeloj knjizi, odnosno detaljnije u odjeljku 2. izvješća o procjeni učinka priloženog ovom prijedlogu, opisuje se zakonodavni jaz u pravilima EU-a o tržišnom natjecanju, trgovini i javnoj nabavi, zbog kojeg EU ne može djelovati kada se stranim subvencijama narušava unutarnje tržište, među ostalim financiranjem koncentracija ili ponuda za nabavu.

U bijeloj knjizi navodi se da iako dodjeljivanje potpore tijela država članica podliježe kontroli državnih potpora EU-a, ne postoji sličan režim za potporu koju dodjeljuju zemlje koje nisu članice EU-a. Time se poduzetnici koji obavljaju gospodarsku djelatnost u EU-u bez subvencija stavljaju u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike stranih subvencija.

---

[8] U nedavnom izvješću Europskog revizorskog suda utvrđeno je da bi određene subvencije Kine predstavljale državnu potporu ako bi ih dodijelila država članica EU-a te se napominje da „razlika u tretmanu može narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu EU-a”; Europski revizorski sud, „Odgovor EU-a na kinesku strategiju ulaganja pod državnom kontrolom”, Pregled br. 03 (2020.); https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RW20_03/RW_EU_response_to_China_EN.pdf

[9] Europska komisija, „Dokument za raspravu: Modernizacija WTO-a” (rujan 2018.).

[10] Zajednička izjava s trilateralnog sastanka ministara trgovine Japana, Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije (Washington, D.C., 14. siječnja 2020.).

[11] Prilog Komunikaciji Komisije „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika” (COM(2021) 66 final, 18.2.2021.).

[12] „Nova industrijska strategija za Europu” (COM(2020) 102 final), ažurirana 2021.

[13] „Bijela knjiga o izjednačavanju uvjeta u pogledu stranih subvencija” (COM(2020) 253 final).

U bijeloj knjizi utvrđeni su i problemi povezani s pristupom financijskim sredstvima EU-a za subjekte koji primaju strane subvencije, što bi moglo narušiti tržišno natjecanje u području fondova EU-a. U procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu napominje se da će se svaka mjera Unije koja se odnosi na učinke narušavanja uzrokovane stranim subvencijama u javnoj nabavi primjenjivati na proračunske rashode EU-a koji se distribuiraju putem javne nabave u okviru zajedničkog upravljanja. Izravno upravljanje sredstvima EU-a podliježe Financijskoj uredbi EU-a. Komisija će tijekom sljedeće revizije razmotriti mogućnost da suzakonodavcima predloži izmjene Financijske uredbe kako bi se uzeo u obzir učinak stranih subvencija. U mjeri u kojoj se sredstva EU-a dodjeljuju putem javne nabave u okviru podijeljenog upravljanja, moguća narušavanja rješavala bi se odredbama o javnoj nabavi iz ovog prijedloga.

Nedavno je nekoliko država članica dalo prijedloge za djelovanje usmjereno na otklanjanje mogućih narušavanja koja su uzrokovana stranim subvencijama[14]. Osim toga, njemačko povjerenstvo za sprečavanje monopola (*Monopolkommission*) predložilo je instrument strane državne pomoći za ispravljanje negativnih učinaka stranih subvencija na unutarnje tržište[15].

Suzakonodavci su isto tako u nekoliko navrata postavili pitanje o stranim subvencijama. Vijeće je u svojim zaključcima od 11. rujna 2020.[16] uputilo na bijelu knjigu Komisije, a u zaključcima od 1. i 2. listopada 2020.[17] Europsko vijeće pozvalo je na razvoj „daljnjih instrumenata kako bi se odgovorilo na učinke narušavanja uzrokovane stranim subvencijama na jedinstvenom tržištu”. U svojem izvješću o politici tržišnog natjecanja iz veljače 2020.[18] Europski parlament pozvao je Komisiju da „ispita mogućnost da se u zakonodavstvo EU-a o tržišnom natjecanju doda stup kojim se Komisiji daju odgovarajući istražni alati u slučajevima u kojima se smatra da se poduzeće, zbog državnih subvencija, ponašalo na način kojim se narušava tržišno natjecanje ili da je ostvarilo prekomjernu dobit na temelju dominantnog položaja na tržištu u svojoj matičnoj zemlji”. U zajedničkom pismu izvršnim potpredsjednicima Komisije Vestager i Dombrovskisu te povjereniku Bretonu[19], skupina od

---

[14] Nizozemska je predložila djelovanje usmjereno na poduzetnike koji primaju strane subvencije ili imaju neregulirani dominantni položaj na tržištu izvan EU-a kako bi se spriječilo ponašanje kojim se potencijalno narušava tržišno natjecanje.
https://www.permanentrepresentations.nl/documents/publications/2019/12/09/non-paper-on-level-playing-field.
Francuska, Njemačka, Italija i Poljska zatražile su prilagodbu pravila Unije o tržišnom natjecanju, osobito kako bi se u obzir uzela moguća narušavanja do kojih dolazi zbog strane državne potpore i zaštićenih tržišta;

https://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2020/02/Letter-to-Vestager.pdf.

[15] *Biennial Report XXIII of the Monopolies Commission (‘Competition 2020’)* (Dvogodišnje izvješće povjerenstva za sprečavanje monopola XXIII) („Tržišno natjecanje 2020.”);
https://www.monopolkommission.de/images/HG23/Main_Report_XXIII_Chinese_state_capitalism.pdf

[16] Vijeće Europske unije, „Zaključci o produbljenom jedinstvenom tržištu za snažan oporavak i konkurentnu, održivu Europu” (11. rujna 2020.);
https://www.consilium.europa.eu/media/45641/council-conclusions-on-a-deepened-single-market-for-a-strong-recovery-and-a-competitive-sustainable-europa.pdf

[17] „Izvanredni sastanak Europskog vijeća (1. i 2. listopada 2020.) – zaključci” (2. listopada 2020.);
https://www.consilium.europa.eu/media/45910/021020-euco-final-conclusions.pdf

[18] Europski parlament, „Izvješće o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2019.” (A9 – 0022/2020; 25.2.2020);
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2020-0022_EN.pdf

[19] Dopis ministrima telekomunikacija i trgovine EU-a te povjerenicima Bretonu, Vestager i Dombrovskisu (14.10.2020.);

41 zastupnika u Europskom parlamentu izrazila je snažnu potporu instrumentu za borbu protiv „poduzeća iz trećih zemalja koja su primila znatnu državnu potporu”.

Kako je najavljeno u programu rada Komisije za razdoblje 2020.–2021., ovim prijedlogom uredbe utvrđuju se značajke novog alata za otklanjanje regulatornog jaza i osiguravanje ravnopravnih uvjeta na unutarnjem tržištu. Taj se alat spominje i u točki 3.2.6. Komunikacije o reviziji trgovinske politike o jačanju usmjerenosti na provedbu i izvršenje trgovinskih sporazuma te osiguravanju ravnopravnih uvjeta za sve.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Trenutačno ne postoje posebna pravila EU-a za otklanjanje učinaka narušavanja koje strane subvencije mogu uzrokovati na unutarnjem tržištu. Iako EU ima sustav kontrole državnih potpora utvrđen člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), on se primjenjuje jedino ako država članica EU-a dodjeljuje financijsku potporu poduzetniku ili skupini poduzetnika i time uzrokuje prednost koja narušava tržišno natjecanje i utječe na trgovinu među državama članicama. Protumonopolskim pravilima EU-a[20] zabranjuju se sporazumi ili usklađena djelovanja poduzetnika čiji je cilj ili rezultat narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika bez obzira na njihov oblik ili način na koji se financiraju. Pravilima EU-a o koncentracijama[21] predviđa se sustav prethodne prijave i odobrenja za koncentracije koje dovode do trajnih promjena kontrole nad poduzetnicima iznad određenih pragova prihoda u EU-u, neovisno o tome financiraju li se takve koncentracije stranim subvencijama koje su im dodijeljene.

Ovim se prijedlogom rješavaju pitanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama koje nisu obuhvaćene pravilima EU-a o državnim potporama, kontroli koncentracija i protumonopolskim pravilima. Njime se dopunjuju postojeća pravila tržišnog natjecanja i u potpunosti je usklađen s njima. Njime se otklanjaju štetni učinci stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje u slučajevima koncentracija i javne nabave *ex ante* a da se pritom ne ograničava sposobnost EU-a da djeluje *ex post* u drugim tržišnim situacijama, među ostalim kad je riječ o manjim koncentracijama i postupcima javne nabave.

Prijedlog je u potpunosti usklađen s pravilima EU-a o javnoj nabavi. Direktive EU-a o javnoj nabavi[22] obuhvaćaju natječaje za koje se očekuje da će vrijediti više od određenog iznosa. Osmišljene su kako bi se osiguralo konkurentno, otvoreno i dobro uređeno tržište javne nabave. Njima se osigurava i da poduzeća iz EU-a imaju pristup brzoj i učinkovitoj reviziji. Ovaj se prijedlog posebice odnosi na narušavanja postupaka javne nabave u EU-u koja mogu biti uzrokovana stranim subvencijama. Njime se stoga dopunjuju postojeća pravila.

---

https://reinhardbuetikofer.eu/2020/10/14/letter-to-eu-telecom-and-trade-ministers-and-to-european-commissioners-thierry-breton-margrethe-vestager-and-valdis-dombrovskis/

[20] Članci 101. i 102. UFEU-a.

[21] Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

[22] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, SL L 94, 28.3.2014., str. 65.
Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, SL L 94 28.3.2014., str. 243.
Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, SL L 94 28.3.2014., str. 1.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je usklađen s novom industrijskom strategijom i revizijom trgovinske politike u pogledu njezina doprinosa osiguravanju konkurentnosti i otvorene strateške autonomije EU-a jačanjem njegovih antisubvencijskih mehanizama i alata. Prijedlogom se uzimaju u obzir i ciljevi europskog zelenog plana. On će predstavljati dosljedan, učinkovit i razmjeran okvir za otklanjanje narušavanja na unutarnjem tržištu koja se trenutačno ne mogu riješiti.

Ovim se prijedlogom dopunjuje prijedlog o instrumentu za međunarodnu nabavu (IMN)[23], čiji je cilj potaknuti trgovinske partnere na pregovore s EU-om o otvaranju njihovih tržišta javne nabave poduzećima iz EU-a. Cilj je prijedloga IMN-a, kako ga je predstavila Komisija, poboljšati pristup tržištima javne nabave izvan EU-a. Međutim, njime se neće rješavati pitanje narušavanja postupaka javne nabave na unutarnjem tržištu koja su uzrokovana stranim subvencijama dodijeljenima poduzetnicima koji sudjeluju na tržištima javne nabave EU-a[24].

Prijedlog je u skladu s trgovinskom politikom EU-a i dopunjuje postojeće trgovinske instrumente. Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama (na multilateralnoj razini), bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini i antisubvencijskom uredbom EU-a[25] uređuje se upotreba subvencija u njihovu obuhvatu i mjere koje se mogu poduzeti kako bi se neutralizirao učinak tih subvencija. Mjere za suzbijanje nepoštenih praksi obično se sastoje od dodatnih uvoznih pristojbi kako bi se uklonila šteta nanesena zbog subvencija koje su dodijelile druge zemlje WTO-a. Međutim, antisubvencijskim pravilima EU-a rješava se jedino pitanje štete uzrokovane uvozom robe u EU za koju je dodijeljena strana subvencija. Na međunarodnoj razini EU može pokrenuti sudski postupak protiv članice WTO-a zbog kršenja Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, ali područje primjene Sporazuma ograničeno je na trgovinu robom. Opći sporazum WTO-a o trgovini uslugama sadržava integriran mandat za razvoj pravila za subvencije u području trgovine uslugama, no do sada takva pravila nisu razvijena.

Ovim se prijedlogom dopunjuje Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja[26] čija je svrha utvrditi vjerojatni učinak izravnih stranih ulaganja na sigurnost i javni poredak uzimajući u obzir njihove učinke na, među ostalim, kritičnu infrastrukturu, kritične tehnologije i kritične resurse. Za razliku od toga, ovim se prijedlogom posebno rješava pitanje narušavanja jednakih uvjeta tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencioniranim ulaganjima na unutarnjem tržištu, uključujući strateške industrije, ključnu imovinu i tehnologije.

Prijedlog je usklađen s drugim instrumentima EU-a, uključujući Povelju EU-a o temeljnim pravima.

---

[23] Izmijenjeni prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pristupu robe i usluga iz trećih zemalja unutarnjem tržištu javne nabave Unije i postupcima koji doprinose pregovorima o pristupu robe i usluga iz Unije tržištima javne nabave trećih zemalja (COM(2016) 34 final, 29. siječnja 2016.). O prijedlogu se upravo raspravlja u Vijeću.

[24] Nakon što su Komisija i Europsko vijeće u ožujku 2019. pozvale na nastavak rasprave, suzakonodavci upravo vode konstruktivne rasprave o instrumentu za međunarodnu javnu nabavu na temelju izmijenjenog zakonodavnog prijedloga Komisije iz 2016.

[25] Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 55.).

[26] Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I , 21.3.2019., str. 1.).

Prijedlog je u skladu i s ciljanim i prilagođenim propisima za određene sektore, uključujući pomorsku tehnologiju i zrakoplovstvo[27].

## 2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

### • Pravna osnova

Predloženom uredbom uvela bi se pravila u pogledu stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište, uključujući situacije u kojima subvencionirani ulagač planira steći ciljnog poduzetnika u EU-u ili sudjelovati u postupku javne nabave u EU-u. Člankom 207. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) utvrđeno je da područje primjene zajedničke trgovinske politike Unije obuhvaća, među ostalim, mjere koje treba poduzeti „u slučaju subvencija", „izravna strana ulaganja" te trgovinu robom i uslugama. Stoga je predložena uredba uvelike obuhvaćena područjem primjene članka 207. stavka 2. UFEU-a kojim se predviđa donošenje mjera kojima se utvrđuje okvir za provedbu zajedničke trgovinske politike.

Predložena uredba može se istodobno primjenjivati i na određene djelatnosti koje subjekt koji već ima poslovni nastan u jednoj državi članici obavlja u drugoj državi članici, kao što je stjecanje drugog subjekta u drugoj državi članici ili sudjelovanje u javnom natječaju u drugoj državi članici. U tom smislu predložena uredba može utjecati na pravo poslovnog nastana i slobodno kretanje robe i usluga unutar Unije. Uzimajući to u obzir, prijedlog bi se trebao temeljiti i na članku 114. UFEU-a kojim se predviđa donošenje mjera za usklađivanje mjera država članica čiji je cilj uspostava ili funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Iako zasad ne postoje nacionalna pravila o stranim subvencijama, nekoliko država članica[28] navelo je da smatraju da postoji potreba za rješavanjem pitanja narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama. Ne može se isključiti da bi, u nedostatku djelovanja Unije, barem neke države članice mogle donijeti odluku o donošenju nacionalnog zakonodavstva. Posljedično, kako bi se izbjegle nepotrebne prepreke koje bi mogle nastati zbog razlika u nacionalnim zakonodavstvima, Komisija bi na razini EU-a trebala predložiti zakonodavstvo o stranim subvencijama kojima se narušava tržišno natjecanje.

Stoga se predlaže da se prijedlog temelji na člancima 207. i 114. UFEU-a.

### • Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Trgovinska politika u isključivoj je nadležnosti EU-a. Slijedom toga, kad bi se prijedlog temeljio isključivo na članku 207. UFEU-a, novo zakonodavstvo o stranim subvencijama kojima se narušava tržišno natjecanje mogle bi donijeti institucije EU-a umjesto vlada država članica.

S druge strane, unutarnje tržište područje je podijeljene nadležnosti. Stoga, kad je riječ o prijedlogu na temelju članka 114. UFEU-a, države članice isto tako mogu donositi pravno obvezujuće akte, osim ako bi se ciljevi prijedloga mogli bolje ostvariti na razini EU-a. Do danas nijedna država članica nije donijela nacionalno zakonodavstvo za rješavanje pitanja mogućih učinaka narušavanja tržišnog natjecanja koji su uzrokovani stranim subvencijama.

[27] Kako je obuhvaćeno Uredbom (EU) 2016/1035 (koja se, međutim, ne primjenjuje jer nisu ispunjeni uvjeti iz članka 18.), Uredbom (EZ) br. 1008/2008 i Uredbom (EU) 2019/712.

[28] Među ostalim Nizozemska, Francuska, Njemačka, Poljska i Italija.

Nadalje, nekoliko je država članica umjesto toga pozvalo Komisiju da predloži nacrt zakonodavnog prijedloga u tom području[29].

Države članice ne mogu same ostvariti ciljeve prijedloga. Strane subvencije uzrokuju narušavanja na unutarnjem tržištu, među ostalim u kontekstu stjecanja ciljnih poduzetnika u EU-u i javne nabave. Situacija se može usporediti s državnom potporom koju dodjeljuju države članice EU-a koja po svojoj prirodi proizvodi učinke na više država članica. Isto tako, narušavanja uzrokovana stranim subvencijama mogu imati dimenziju Unije i utjecati na nekoliko država članica.

Rješavanjem pitanja stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje na razini EU-a potencijalnim korisnicima stranih subvencija omogućuje se da unaprijed saznaju koja će pravila Komisija primjenjivati za procjenu postojanja stranih subvencija i mogućih narušavanja tržišnog natjecanja koja bi one mogle uzrokovati. Time se jamči predvidljivost i poboljšava pravna sigurnost sustava u svim državama članicama.

- **Proporcionalnost**

Cilj je prijedloga zaštititi ravnopravne uvjete na unutarnjem tržištu kako ne bi bili narušeni stranim subvencijama. Stoga se usmjerava na dva pitanja: utvrđivanje stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje i otklanjanje narušavanja koje te subvencije uzrokuju.

Kad je riječ o koncentracijama i javnoj nabavi, prijedlog uključuje sustav *ex ante* prijavljivanja najvećih i potencijalno najtežih slučajeva narušavanja tržišnog natjecanja. *Ex ante* pristupom osigurava se sustavno utvrđivanje stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje u situacijama kada je u pitanju najveća gospodarska vrijednost. U svim drugim tržišnim situacijama, uključujući manje koncentracije i manje postupke javne nabave, takve subvencije podliježu postupku po službenoj dužnosti koji Komisiji omogućuje da se usredotoči na najrelevantnije slučajeve. Nadzorno tijelo zatim će na temelju relevantnih tržišnih informacija procijeniti stupanj narušavanja tržišnog natjecanja. U svakom slučaju nije vjerojatno da će se tržišno natjecanje narušiti stranim subvencijama manjima od 5 milijuna EUR.

Kompenzacijske mjere u prijedlogu temelje se na mjerama koje se primjenjuju u okviru kontrole državnih potpora EU-a kako bi se otklonio učinak narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovan državnim potporama. Budući da je potencijalno narušavajući učinak stranih subvencija na unutarnje tržište sličan učinku državnih potpora, paket mjera za državne potpore pruža djelotvoran skup mjera za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama. U slučaju velikih koncentracija i velikih postupaka javne nabave *ex ante* pristupom osigurava se da se o mjerama može odlučiti prije zaključenja transakcija, čime se predmetnim poduzetnicima pruža pravna sigurnost.

Mjere iz prijedloga proporcionalne su jer se njima ostvaruje cilj zahvaljujući ciljanom nametanju opterećenja jedino poduzetnicima koji se bave gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu i primaju strane subvencije. Prijedlogom se zahtijeva suradnja poduzeća koja su predmet istrage, a administrativni će troškovi biti razumni i razmjerni. Troškovi će podrazumijevati određena sredstva za pripremu prijava koje se odnose na velike subvencionirane koncentracije ili postupke javne nabave, komunikaciju s Komisijom i odgovaranje na zahtjeve za pružanje informacija.

[29] Vidjeti, primjerice, prethodno navedene doprinose Nizozemske, Francuske, Njemačke, Poljske i Italije.

- **Odabir instrumenta**

Utvrđeni problemi mogu se učinkovito riješiti samo zakonodavnim instrumentom. Uredba je potrebna jer se izravno primjenjuje u državama članicama, njome se uspostavlja ista razina prava i obveza za privatne strane te omogućuje dosljedna i djelotvorna primjena pravila diljem EU-a. To je najprikladniji instrument za rješavanje pitanja mogućih narušavanja unutarnjeg tržišta stranim subvencijama.

## 3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija se opsežno savjetovala[30] o prijedlogu:

- 17. lipnja 2020. donijela je i objavila bijelu knjigu o stranim subvencijama kojom je pokrenuto 14-tjedno javno savjetovanje koje je završilo 23. rujna 2020.[31],
- 6. listopada 2020. savjetovala se s dionicima o početnoj procjeni učinka u kojoj se navode moguće opcije politike, njihovi mogući učinci i drugi elementi koje je potrebno procijeniti u detaljnom izvješću o procjeni učinka,
- u razdoblju od listopada 2020. do siječnja 2021. organizirala je niz bilateralnih ciljanih savjetovanja s najvažnijim predstavnicima dionika[32] i
- provela je strukturirani dijalog s državama članicama, posebno putem radnih skupina Vijeća, stručne skupine za javnu nabavu te bilateralnih i multilateralnih razmjena i konferencija koje su pridonijele osmišljavanju opcija politika.

Općenito, javna savjetovanja pokazala su da postoji snažna potpora intervenciji za rješavanje pitanja stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Gotovo svi ispitanici koji su dostavili povratne informacije o početnoj procjeni učinka podržali su zakonodavne mjere na razini EU-a, po mogućnosti dopunjene međunarodnim pravilima.

Odgovori primljeni u okviru savjetovanja o bijeloj knjizi bili su vrlo važni za izradu nacrta prijedloga. Gotovo svi dionici EU-a, uključujući države članice, pozdravili su inicijativu i složili se da je potrebno djelovati. Većina se složila s obuhvatom pristupa opisanog u bijeloj knjizi, ali je naglasila potrebu za razmjernom mjerom kako se ne bi onemogućila strana ulaganja, što su i dionici izvan EU-a istaknuli kao bojazan. Mnogi ispitanici naglasili su potrebu za rješavanjem problema nedostatka transparentnosti stranih subvencija.

Kako bi se riješilo pitanje stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje uz istodobno smanjenje administrativnog opterećenja za poduzeća i javna tijela, predlaže se da pragovi za prijave koji se odnose na subvencionirane koncentracije i postupke javne nabave budu relativno visoki kako bi se obuhvatile jedino subvencije kojima se potencijalno najviše narušava tržišno natjecanje. Komisija može na vlastitu inicijativu rješavati slučajeve s razinama koje su niže od pragova. Slično tome, kako bi se povećala pravna sigurnost za poduzeća koja se bave gospodarskom djelatnošću u EU-u, predlaže se da se odredi minimalna razina ispod koje se stranim subvencijama vjerojatno neće narušiti unutarnje tržište. To će

[30] Detaljan pregled rezultata savjetovanja predstavljen je u prilozima 2. i 6. Procjeni učinka.
[31] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12621-Addressing-distortions-caused-by-foreign-subsidies
[32] https://ec.europa.eu/competition/international/overview/foreign_subsidies.html

imati pozitivan učinak, posebno na MSP-ove. S obzirom na brojne zahtjeve koji traže dosljednost u primjeni instrumenta, predlaže se da Komisija bude odgovorna za provedbu uredbe.

Osim toga, povratne informacije dobivene u ciljanim savjetovanjima upotrijebljene su kako bi se izvukli primjeri vrsta subvencija, pogođenih sektora i konkretnih učinaka narušavanja. O tim se primjerima raspravljalo u procjeni učinka i korišteni su pri oblikovanju prijedloga.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Ova je inicijativa potkrijepljena procjenom učinka. Osim toga, Komisija je 2020. provela nekoliko savjetovanja (vidjeti prethodno navedeno). Procjena učinka dodatno je potkrijepljena internim gospodarskim istraživanjima Zajedničkog istraživačkog centra. Savjetovanje s državama članicama provedeno je na nekoliko sastanaka radnih skupina Vijeća za tržišno natjecanje i javnu nabavu te na sastancima stručnih skupina. Naposljetku, oblikovanju instrumenta pridonijelo je nekoliko dokumenata o stajalištu država članica o postupanju sa stranim subvencijama[33] te nekoliko izvješća i studija[34].

- **Procjena učinka**

Procjenu učinka na kojoj se temelji prijedlog razmotrio je Komisijin Odbor za nadzor regulative koji je 5. ožujka 2021. donio pozitivno mišljenje sa zadrškama. Mišljenje Odbora, njegove preporuke i objašnjenje kako su uzete u obzir uključeni su u Prilog 1. procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu. U Prilogu 3. procjeni učinka navodi se na koga bi ovaj prijedlog utjecao i na koji način.

Komisija je ispitala različite opcije politike za postizanje općeg cilja inicijative, tj. osiguravanje ravnopravnih uvjeta na unutarnjem tržištu za poduzeća koja primaju strane subvencije i za ona koja ih ne primaju:

Opcija 1. – ne činiti ništa (*status quo*);

Opcija 2. – izdati smjernice o tome koje informacije o javnoj potpori treba dostaviti za prijavu stjecanja;

Opcija 3. – izmijeniti postojeće zakonodavstvo; i

Opcija 4. – razviti novi pravni instrument EU-a s alternativama za različite parametre.

U početnom izvješću o procjeni učinka predložena je peta opcija koja je uključivala izmjenu međunarodnih pravila. Izvješće o procjeni učinka više nije sadržavalo takvu petu opciju, već je umjesto toga njezine važne elemente uključilo u osnovni scenarij s obzirom na to da će Komisija u svakom slučaju slijediti takvu inicijativu politike, ponajprije kako bi promicala razvoj međunarodnih pravila za otklanjanje negativnih učinaka subvencija. Druga i treća

[33] Vidjeti bilješku 15.

[34] *Biennial Report XXIII of the Monopolies Commission ('Competition 2020')* (Dvogodišnje izvješće povjerenstva za sprečavanje monopola XXIII) („Tržišno natjecanje 2020."); https://www.monopolkommission.de/images/HG23/Main_Report_XXIII_Chinese_state_capitalism.pdf
Mercator institut za kineske studije (MERICS), *Made in China 2025* („Proizvedeno u Kini 2025."): *The making of a high-tech superpower and consequences for industrial countries* („Stvaranje visokotehnološke supersile i posljedice za industrijske zemlje"), MERICS-ovi članci o Kini br. 2 (prosinac 2016.); https://merics.org/sites/default/files/2020-04/Made%20in%20China%202025.pdf

opcija odbačene su u preliminarnoj fazi jer nije bilo vjerojatno da će biti učinkovite. Stoga se detaljnije razmatrala samo četvrta opcija.

U okviru četvrte opcije predstavljeno je nekoliko alternativa koje su podvrgnute analizi. Te alternative odnosile su se na sljedeće parametre:

i. istražni pristup;

ii. razinu nadležnosti;

iii. prag ispod kojeg se ne bi smatralo da strane subvencije narušavaju tržišno natjecanje;

iv. kriterije za procjenu;

v. test ravnoteže koji omogućava uzimanje u obzir negativnih i pozitivnih učinaka; i

vi. kompenzacijske mjere.

Na temelju procjene učinaka četvrte opcije kombinirane su podopcije koje se odnose na prethodno navedene parametre kako bi se oblikovali mogući paketi politika za sva tri područja u kojima se pojavljuju subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje, tj. koncentracije, postupci javne nabave i druge situacije na tržištu.

Najpoželjnija opcija za svako od područja može se predstaviti kao istražni alat na tri razine, sa sljedećim komponentama:

- Komponenta 1: istražni alat koji se temelji na prijavi za koncentracije u kojima je promet ciljnog poduzetnika u EU-u veći od 500 milijuna EUR, a strani financijski doprinosi premašuju 50 milijuna EUR,
- Komponenta 2: istražni alat koji se temelji na prijavi za ponude u javnim natječajima čija je vrijednost ugovora veća od 250 milijuna EUR i
- Komponenta 3: istražni alat po službenoj dužnosti za sve ostale situacije na tržištu i za koncentracije i postupke javne nabave ispod pragova za komponente 1. i 2.

Predlaže se da Komisija bude tijelo koje provodi uredbu. Smatra se da strane subvencije u iznosu manjem od 5 milijuna EUR vjerojatno neće narušiti tržišno natjecanje.

Najpoželjnija opcija uvelike odgovara pristupu predstavljenom u bijeloj knjizi, uz dvije glavne iznimke[35]:

- iako je bijelom knjigom predviđena uloga država članica u nadziranju postupaka javne nabave, prijedlog uključuje provedbu svih komponenata na razini EU-a. To je odgovor na raširenu zabrinutost dionika da bi se novi instrument za strane subvencije nedosljedno primjenjivao u svim državama članicama i preopteretio nacionalna tijela [36], i
- najpoželjnija opcija uključuje više pojedinosti nego bijela knjiga, posebno u pogledu pragova za prijavu i praga ispod kojeg se smatra da strane subvencije ne

[35] Iako su neki dionici izrazili sumnju u pogledu pristupa predstavljenog u bijeloj knjizi, većina dionika iz EU-a (države članice i drugi dionici) i neki dionici izvan EU-a podržavaju inicijativu (vidjeti doprinose navedene u Prilogu 2. i Prilogu 6. procjeni učinka).

[36] Vidjeti, primjerice, doprinose Nizozemske, Europskog foruma za uslužne djelatnosti, Europskog udruženja industrije poluvodiča (ESIA), vladine stručne skupine za javnu nabavu i drugih dionika u Prilogu 2. i Prilogu 6. procjeni učinka.

narušavaju unutarnje tržište. Takvim se pragovima odgovara i na raširenu zabrinutost dionika u pogledu administrativnog opterećenja te su u skladu s povratnim informacijama nekoliko dionika[37] da bi prag ispod kojeg se smatra da se subvencijama ne narušava tržišno natjecanje trebao biti veći od 200 000 EUR u trogodišnjem razdoblju, kako je prvotno predloženo.

*Ex ante* prijavljivanjem najvećih i potencijalno najštetnijih slučajeva osigurat će se sustavno utvrđivanje stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje u situacijama najveće gospodarske vrijednosti. Za sve ostale tržišne situacije (uključujući manje koncentracije i manje postupke javne nabave) strane subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje utvrdile bi se u postupku po službenoj dužnosti. Tim se pristupom nadzornom tijelu omogućuje da usmjeri svoju pozornost na najrelevantnije slučajeve. Najpoželjnijom opcijom predviđa se i učinkovit paket kompenzacijskih mjera za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanog stranim subvencijama.

Očekuje se da će prednosti najpoželjnije opcije uključivati ravnopravne uvjete na unutarnjem tržištu za poduzeća koja primaju strane subvencije i za ona koja ih ne primaju. Time će se poboljšati konkurentnost potonjih. Poduzeća, posebno ona koja primaju velike strane subvencije, mogu imati određene administrativne troškove pri pripremi prijava ili udovoljavanju zahtjevima za informacije. Međutim, ti su troškovi razumni i razmjerni.

Učinci opcija politike na različite kategorije dionika detaljno su objašnjeni u Prilogu 3. procjeni učinka. U mjeri u kojoj je to moguće procjena je i kvalitativna i kvantitativna. S obzirom na visoki prag ispod kojeg se smatra da se subvencijama ne narušava unutarnje tržište i visoke predložene pragove za prijavu subvencioniranih koncentracija i transakcija javne nabave, ovom se inicijativom neće dodatno opteretiti MSP-ovi. U usporedbi s prednostima za gospodarstvo opterećenje koje će provedba ove inicijative uzrokovati za Komisiju malo je (uglavnom se odnosi na preraspodjelu postojećih ili stvaranje novih radnih mjesta).

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog nije povezan s programom za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT) jer se odnosi na područje u kojem trenutačno ne postoji zakonodavstvo EU-a (ili nacionalno zakonodavstvo).

S obzirom na visoke pragove za prijavu subvencioniranih koncentracija i transakcija javne nabave, ovim se prijedlogom utvrđuju mjere koje će se uglavnom primjenjivati na primatelje velikih stranih subvencija kojima će se vjerojatno najviše narušavati tržišno natjecanje. Time će se ograničiti administrativno opterećenje za poduzetnike i javna tijela. Osim toga, zbog visokih pragova za prijavu mala i srednja poduzeća neće biti pogođena dodatnim administrativnim opterećenjem zbog obveze podnošenja prijave.

Zahvaljujući uklanjanju učinaka narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama na unutarnjem tržištu prijedlogom će se stvoriti ravnopravni uvjeti za poduzeća koja primaju strane subvencije i za ona koja ih ne primaju, čime će se poboljšati konkurentnost poduzeća u EU-u. S obzirom na ograničeno administrativno opterećenje poduzeća i jasan okvir koji se uspostavlja ovim prijedlogom, rizik da će novi instrument

[37] npr. Češka, Poljska, Europski okrugli stol za industriju, Konfederacija danske industrije, Bundesverband der Deutschen Industrie, Eurometaux.

negativno utjecati na trgovinske i investicijske tokove smatra se niskim. Osim rizika zbog administrativnog opterećenja, novim se instrumentom može smanjiti broj koncentracija sprečavanjem subvencioniranih koncentracija. Međutim, to je očekivani učinak i trebale bi ga nadmašiti koristi od ponovne uspostave nenarušenih cjenovnih signala i vrednovanja poduzeća te od olakšavanja provedbe koncentracija koja je prethodno bila otežana.

Prijedlog je prilagođen internetu i prikladan za fizičko i digitalno okruženje.

- **Temeljna prava**

Prijedlog je usklađen s Poveljom EU-a o temeljnim pravima i njime se poštuje sloboda poduzetništva. Uvođenje novog zakonodavnog instrumenta za rješavanje pitanja stranih subvencija koje narušavaju tržišno natjecanje podložno je osiguravanju potpunog poštovanja temeljnih prava na pošteno suđenje i dobru upravu.

Kada bi djelovala na temelju zakonodavnog instrumenta, na istražne ovlasti Komisije primjenjivao bi se puni opseg prava na pošteno suđenje, kao što su pravo na obrazloženu odluku i pristup sudskom preispitivanju, uključujući mogućnost osporavanja mjera izvršenja i sankcija. Ta se prava primjenjuju u slučaju upravnog postupka.

## 4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Kako bi se najučinkovitije ostvarili ciljevi ove inicijative, potrebno je financirati niz mjera na razini Komisije, uključujući preraspodjelu ili otvaranje radnih mjesta za otprilike 145 zaposlenika na osnovi ekvivalenta punom radnom vremenu[38]. Rashodi za ljudske resurse u razdoblju 2021.–2027. iznosit će približno 80,490 milijuna EUR. Predviđa se da će drugi administrativni rashodi dosegnuti 0,800 milijuna EUR u tom razdoblju. Operativni rashodi, koji će se koristiti za financiranje potrebne informatičke infrastrukture te studija i savjetovanja potrebnih kako bi se osigurala djelotvorna provedba instrumenta, iznosit će približno 7,825 milijuna EUR. Odluke o razvoju i nabavi u području informatičke tehnologije podlijegat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost. Za ostala administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe proračunom je predviđeno približno 1,225 milijuna EUR.

Ukupni administrativni rashodi za provedbu prijedloga u razdoblju 2021.–2027. stoga će iznositi 90,340 milijuna EUR, od čega će se dio financirati iz programa jedinstvenog tržišta. Financiranjem će se podupirati istražna i provedbena djelovanja, aktivnosti praćenja i istraživanja tržišta. Potporom će se obuhvatiti i redovito preispitivanje posebnih odredaba, evaluacija Uredbe i kontinuirana evaluacija djelotvornosti i učinkovitosti poduzetih mjera. Detaljan pregled uključenih troškova nalazi se u „financijskom izvještaju" povezanom s ovom inicijativom.

## 5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Praćenje i evaluacija važan su dio prijedloga. Praćenje će se provoditi kontinuirano i temeljit će se na operativnim ciljevima i posebnim pokazateljima. Redovito i kontinuirano praćenje obuhvaćat će sljedeće glavne aspekte:

[38] Vidjeti i procjenu učinka (Prilog III., točka 2.).

i. broj stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje (na temelju slučajeva); i

ii. djelotvornost uvedenih kompenzacijskih mjera.

Osim toga, Komisija može pratiti kretanja koja se odnose na strane subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje u kontekstu istraživanja tržišta.

Djelotvornost i učinkovitost prijedloga pratit će se primjenom unaprijed definiranih pokazatelja kako bi se utvrdilo jesu li potrebna dodatna pravila (npr. u pogledu provedbe) kako bi se osiguralo da se stranim subvencijama više ne narušava unutarnje tržište. Slijedom toga, učinak intervencije procijenit će se u kontekstu evaluacije te će se na temelju te evaluacije prema potrebi aktivirati revizijska klauzula, koja će Komisiji omogućiti da poduzme odgovarajuće mjere, uključujući zakonodavne prijedloge.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U poglavlju 1. navode se opće odredbe, uključujući predmet i područje primjene uredbe (članak 1.). Njime se utvrđuje kada će se smatrati da postoji strana subvencija (članak 2.), pod kojim se uvjetima smatra da se njome narušava unutarnje tržište (članak 3.) i kojim se vrstama subvencija najvjerojatnije može narušiti tržišno natjecanje (članak 4.). U njemu je opisano odvagivanje koje Komisija provodi (članak 5.) prije nametanja kompenzacijskih mjera te moguće vrste kompenzacijskih mjera i obveza (članak 6.).

Poglavljem 2. uređuje se ispitivanje subvencija po službenoj dužnosti. Točnije, njime se utvrđuje da Komisija može na vlastitu inicijativu ispitati informacije iz bilo kojeg izvora o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava tržišno natjecanje (članak 7.) u okviru preliminarnog ispitivanja (članak 8.) ili u kontekstu temeljite istrage (članak 9.). Zatim se utvrđuju pravila u vezi s različitim alatima koji se mogu upotrebljavati u kontekstu postupaka na temelju uredbe, koji uključuju privremene mjere Komisije (članak 10.) i zahtjeve za informacije (članak 11.). Osim toga, Komisija će moći provoditi izravni nadzor u Uniji (članak 12.) i izvan nje (članak 13.). U slučaju da predmetni poduzetnik ne surađuje, Komisija može donijeti odluku na temelju dostupnih činjenica (članak 14.). Može izreći novčane kazne i odrediti periodične penale (članak 15.) zbog postupovnih povreda, kao što je dostavljanje netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija u kontekstu istrage te za nepoštovanje odluka Komisije kojima se uvode kompenzacijske ili privremene mjere ili obveze. Isto tako, može opozvati prethodnu odluku i donijeti novu odluku (članak 16.) ako predmetni poduzetnik postupa protivno svojim obvezama ili ako se čini da se prethodna odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama.

Poglavlje 3. sadržava posebna pravila za koncentracije. Njime se posebno utvrđuju uvjeti pod kojima se smatra da se stranom subvencijom u koncentraciji narušava unutarnje tržište (članak 17.), definira se koncentracija (članak 18.) i propisuje se kada treba podnijeti prijavu o koncentraciji (članak 19.). U njemu se navodi više pojedinosti o obvezi podnošenja prijave kroz definiranje pojma kontrole (članak 20.) te pojašnjavanje načina izračuna prometa (članak 21.) i razine financijskog doprinosa (članak 22.). Njime se utvrđuje kada bi trebalo obustaviti koncentraciju i utvrđuju se odgovarajući rokovi (članak 23.). U njemu se navodi koja se postupovna pravila iz poglavlja 2. primjenjuju na prijavljene koncentracije tijekom preliminarnog ispitivanja i temeljite istrage, koja su prilagođena posebnostima sustava prijavljivanja (članak 24.). Novčane kazne i periodični penali (članak 25.) utvrđeni u poglavlju 2. primjenjuju se i na prijavljene koncentracije, uz mogućnost njihove primjene u slučaju prijave kojom se pružaju netočne ili obmanjujuće informacije ili u slučaju neprijavljivanja ili nepoštovanja obveze obustave ili odluke o zabrani koncentracije.

Poglavlje 4. sadržava posebne odredbe o postupcima javne nabave. Njime se posebno utvrđuju uvjeti pod kojima se smatra da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište u postupku javne nabave (članak 26.), utvrđuju se pragovi za prijavu (članak 27.) i propisuje se kada je prijava obvezna u kontekstu takvog postupka (članak 28.). U njemu se navodi koja se postupovna pravila iz poglavlja 2. primjenjuju na prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave te rokovi za pokretanje i završetak temeljite istrage (članak 29.). U njemu su opisane vrste odluka koje Komisija može donijeti (članak 30.) i slučajevi u kojima bi trebalo obustaviti dodjelu ugovora o javnoj nabavi potencijalno subvencioniranim ponuditeljima u postupcima javne nabave (članak 31.). Konačno, njime se predviđa mogućnost izricanja novčanih kazni i određivanja periodičnih penala kako je utvrđeno u poglavlju 2., uz mogućnost da se to učini u slučaju prijave kojom se pružaju netočne ili obmanjujuće informacije ili ako prijava nije dostavljena (članak 32.).

Poglavlje 5. sadržava zajedničke postupovne odredbe. U njemu se opisuje odnos između ispitivanja po službenoj dužnosti, prijave koncentracije i prijave postupka javne nabave (članak 33.). Njime se predviđa mogućnost za pokretanje istraživanja tržišta (članak 34.) i propisuju rokovi zastare (članak 35.). Sadržava i obvezu objavljivanja odluka donesenih u skladu s uredbom (članak 36.) te navodi na koga se takve odluke trebaju adresirati (članak 37.). U nekoliko odredaba utvrđena su postupovna jamstva pred Komisijom, posebno pravo na obranu (članak 38.) i pravo na zaštitu poslovne tajne (članak 39.).

U poglavlju 6. opisuje se odnos između uredbe i drugih pravnih instrumenata (članak 40.).

Poglavlje 7. sadržava daljnje opće odredbe, kao što je postupak odbora za odluke (članak 41.) te mogućnost donošenja provedbenih odredaba (članci 42. i 43.) i delegiranih akata (članak 44.), u skladu s posebnim pravilima o delegiranju ovlasti (članak 45). Osim toga, postoji odredba o preispitivanju uredbe (članak 46.). Konačno, uredba sadržava određene prijelazne odredbe (članak 47.) te navodi vrijeme stupanja na snagu i početka primjene (članak 48.).

2021/0114 (COD)

Prijedlog

# UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

## o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 114. i 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[1],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Snažno, otvoreno i konkurentno unutarnje tržište omogućuje europskim i stranim poduzećima da se natječu na temelju zasluga. Unija ima koristi od sofisticiranog i djelotvornog sustava kontrole državnih potpora čiji je cilj osigurati pravedne uvjete za sve poduzetnike koji se bave gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Taj sustav kontrole državnih potpora sprečava države članice u dodjeli državnih potpora kojima se neopravdano narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

(2) Istodobno, poduzetnici mogu dobiti subvencije od trećih zemalja kojima se osiguravaju javna sredstva koja se zatim upotrebljavaju, primjerice, za financiranje gospodarskih djelatnosti na unutarnjem tržištu u bilo kojem gospodarskom sektoru, kao što su sudjelovanje u natječajima za javnu nabavu ili stjecanje poduzeća, uključujući ona sa strateškom imovinom poput ključne infrastrukture i inovativnih tehnologija. Takve subvencije trenutačno ne podliježu pravilima Unije o državnim potporama.

(3) Stranim subvencijama može se narušiti unutarnje tržište i ugroziti ravnopravno tržišno natjecanje za razne gospodarske djelatnosti u Uniji. To bi se posebno moglo dogoditi u kontekstu koncentracija koje podrazumijevaju promjenu kontrole nad poduzetnicima iz Unije ako se takve koncentracije u cijelosti ili djelomično financiraju stranim subvencijama ili ako se poduzetnicima koji ostvaruju korist od stranih subvencija dodjeljuju ugovori o javnoj nabavi u Uniji.

(4) Nijedan postojeći instrument Unije ne rješava pitanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama. Instrumenti trgovinske zaštite omogućuju Komisiji da djeluje kada se subvencionirana roba uvozi u Uniju, ali ne i kada se strane subvencije pojavljuju u obliku subvencioniranih ulaganja ili kada je riječ o uslugama i financijskim tokovima. U skladu sa Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama Unija ima mogućnost pokrenuti postupak rješavanja

[1] SL C , , str. .

sporova između država u pogledu određenih stranih subvencija koje su odobrile članice WTO-a i koje su ograničene na robu.

(5) Stoga je potrebno nadopuniti postojeće instrumente Unije novim alatom za učinkovito rješavanje pitanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama i osiguravanje ravnopravnih uvjeta. Konkretno, novim se alatom nadopunjuju pravila Unije o državnim potporama koja se odnose na narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana subvencijama država članica.

(6) Trebalo bi utvrditi pravila i postupke za istrage stranih subvencija kojima se stvarno ili potencijalno narušava unutarnje tržište te bi ta narušavanja prema potrebi trebalo otkloniti. Stranim subvencijama moglo bi se narušiti unutarnje tržište ako poduzetnik koji ostvaruje korist od strane subvencije obavlja gospodarsku djelatnost u Uniji. Ovom bi se uredbom stoga trebala utvrditi pravila za sve poduzetnike koji se bave gospodarskom djelatnošću u Uniji. S obzirom na važnost gospodarskih djelatnosti koje obavljaju MSP-ovi i njihov doprinos ostvarenju ključnih ciljeva politike Unije, posebna se pozornost posvećuje utjecaju ove uredbe na njih.

(7) Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti na cijelom unutarnjem tržištu i dosljednost u primjeni ove uredbe, Komisija bi trebala biti jedino tijelo nadležno za njezinu primjenu. Komisija bi trebala imati ovlast da na vlastitu inicijativu ispita bilo koju stranu subvenciju u mjeri u kojoj je to obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe u bilo kojem sektoru gospodarstva na temelju informacija iz svih raspoloživih izvora. Kako bi se osigurala djelotvorna kontrola, u posebnom slučaju velikih koncentracija (spajanja i preuzimanja) i postupaka javne nabave iznad određenih pragova, Komisiju bi trebalo ovlastiti za preispitivanje stranih subvencija na temelju prethodne prijave poduzetnika podnesene Komisiji.

(8) Stranu subvenciju u kontekstu ove uredbe trebalo bi tumačiti kao intervenciju koja ispunjava tri kumulativna uvjeta.

(9) Trebao bi postojati financijski doprinos koji su izravno ili neizravno dodijelila javna tijela treće zemlje. Taj se financijski doprinos može dodjeljivati kroz javne ili privatne subjekte. Financijski doprinos javnog subjekta trebalo bi utvrditi na temelju pojedinog slučaja uzimajući u obzir značajke relevantnog subjekta te pravno i gospodarsko okruženje koje prevladava u zemlji u kojoj subjekt posluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu. Financijski doprinosi mogu se dodijeliti i kroz privatni subjekt ako se njegove aktivnosti mogu pripisati trećoj zemlji.

(10) Takav bi financijski doprinos trebao donijeti korist poduzetniku koji se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Financijski doprinos od kojeg korist ostvaruje subjekt koji se bavi negospodarskim djelatnostima ne smatra se stranom subvencijom. Postojanje koristi trebalo bi utvrditi na temelju komparativnih referentnih vrijednosti, kao što su investicijska praksa privatnih ulagača, stope za financiranje koje se nude na tržištu, usporedivi porezni tretman ili odgovarajuća naknada za određenu robu ili uslugu. Ako izravno usporedive referentne vrijednosti nisu dostupne, postojeće referentne vrijednosti mogu se prilagoditi ili se mogu utvrditi alternativne referentne vrijednosti na temelju općeprihvaćenih metoda procjene.

(11) Korist bi trebalo prenijeti na pojedinačnog poduzetnika ili industriju ili na nekoliko poduzetnika ili industrija. Korist se može utvrditi zakonom ili *de facto*.

(12) Nakon što se utvrdi postojanje strane subvencije, Komisija bi trebala ocijeniti narušava li se tom subvencijom unutarnje tržište. Za razliku od državnih potpora koje dodjeljuje država članica, strane subvencije općenito nisu zabranjene. Subvencije u obliku

financiranja izvoza mogu biti uzrok posebne zabrinutosti zbog njihovih učinaka narušavanja tržišnog natjecanja. To nije slučaj ako se takvo financiranje osigurava u skladu sa Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima. Komisija bi na pojedinačnoj osnovi trebala procijeniti narušava li se stranom subvencijom unutarnje tržište.

(13) Zbog nedostatka transparentnosti u pogledu mnogih stranih subvencija i složenosti poslovne stvarnosti može biti teško nedvojbeno utvrditi ili kvantificirati učinak određene strane subvencije na unutarnje tržište. Stoga se čini da je za utvrđivanje narušavanja tržišnog natjecanja potrebno upotrijebiti netaksativan skup pokazatelja. Pri procjeni u kojoj se mjeri stranom subvencijom može poboljšati konkurentni položaj predmetnog poduzetnika i time stvarno ili potencijalno negativno utjecati na natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi mogla uzeti u obzir određene pokazatelje, uključujući, ali ne i isključivo iznos i prirodu subvencije, svrhu i uvjete povezane s tom stranom subvencijom te njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.

(14) Pri primjeni tih pokazatelja Komisija može uzeti u obzir različite elemente poput veličine subvencije u apsolutnom iznosu, u odnosu na veličinu tržišta ili u odnosu na vrijednost ulaganja. Na primjer, koncentracijom u kontekstu koje se stranom subvencijom pokriva znatan dio kupovne cijene ciljnog poduzetnika vjerojatno će se narušiti tržišno natjecanje. Slično tome, strane subvencije koje pokrivaju znatan dio procijenjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje u postupku javne nabave vjerojatno će uzrokovati narušavanje tržišnog natjecanja. Čini se vjerojatnijim da strana subvencija dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja ako se dodjeljuje za operativne troškove, nego ako se dodjeljuje za troškove ulaganja. Može se smatrati da je manje vjerojatno da će se narušavanje tržišnog natjecanja uzrokovati stranim subvencijama koje se dodjeljuju malim i srednjim poduzećima nego onima koje se dodjeljuju velikim poduzećima. Nadalje, trebalo bi uzeti u obzir obilježja tržišta, poput prepreka ulasku na tržište, a posebno uvjete tržišnog natjecanja. Strane subvencije koje dovode do prekomjernog kapaciteta održavanjem neisplative imovine ili poticanjem ulaganja u proširenje kapaciteta koji se inače ne bi ni izgrađivali vjerojatno će uzrokovati narušavanja tržišnog natjecanja. Manja je vjerojatnost da će se narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovati stranom subvencijom korisniku koji pokazuje nizak stupanj aktivnosti na unutarnjem tržištu koja se mjeri primjerice u vidu prometa ostvarenog u Uniji, nego stranom subvencijom korisniku koji ima znatno veću razinu te aktivnosti. Naposljetku, kao opće pravilo trebalo bi se smatrati da nije vjerojatno da će se stranim subvencijama koje ne premašuju 5 milijuna EUR narušiti unutarnje tržište u smislu ove uredbe.

(15) Kao što je to slučaj s određenim vrstama državnih potpora, postoji vjerojatnost da će i određene kategorije stranih subvencija, poput neograničenih jamstava, zbog svoje naravi uzrokovati narušavanja unutarnjeg tržišta. Za te kategorije ne bi se trebala zahtijevati detaljna procjena na temelju pokazatelja. Poduzetnik bi svakako mogao dokazati da u konkretnom slučaju predmetna strana subvencija ne bi dovela do narušavanja unutarnjeg tržišta.

(16) Komisija bi trebala uzeti u obzir pozitivne učinke stranih subvencija na razvoj relevantne subvencionirane gospodarske djelatnosti. Komisija bi te pozitivne učinke trebala odvagnuti u odnosu na negativne učinke stranih subvencija u pogledu narušavanja unutarnjeg tržišta kako bi prema potrebi utvrdila odgovarajuću kompenzacijsku mjeru ili prihvatila obveze. To uspoređivanje može dovesti i do zaključka da ne bi trebalo uvoditi kompenzacijske mjere. Za kategorije stranih

subvencija za koje se smatra da će najvjerojatnije dovesti do narušavanja unutarnjeg tržišta manje je vjerojatno da će imati više pozitivnih od negativnih učinaka.

(17) Ako Komisija ispituje stranu subvenciju na vlastitu inicijativu, trebala bi imati ovlast da poduzetniku nametne kompenzacijske mjere kako bi otklonila sva narušavanja uzrokovana stranom subvencijom na unutarnjem tržištu. Kompenzacijske mjere trebale bi biti razmjerne i prikladne za otklanjanje predmetnog narušavanja. Trebale bi uključivati mjere praćenja poslovanja, strukturne mjere ili povrat strane subvencije trećoj zemlji.

(18) Predmetni poduzetnik trebao bi imati mogućnost ponuditi da će preuzeti obveze radi otklanjanja narušavanja tržišnog natjecanja koje je uzrokovano stranom subvencijom. Ako Komisija smatra da se ponuđenim obvezama u potpunosti i učinkovito otklanja narušavanje tržišnog natjecanja, mogla bi prihvatiti te obveze i učiniti ih obvezujućima donošenjem odluke.

(19) Predmetni poduzetnik može ponuditi povrat subvencije zajedno s odgovarajućim kamatama. Komisija bi trebala prihvatiti povrat koji se nudi kao preuzeta obveza ako može utvrditi da se njime u cijelosti otklanja narušavanje, da je proveden na transparentan način i da je učinkovit u praksi, uzimajući u obzir rizik od zaobilaženja ciljeva ove Uredbe.

(20) Osim ako predmetni poduzetnici ponude da će preuzeti obveze kojima bi se u potpunosti i na učinkovit način otklonilo utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja, Komisija bi trebala imati ovlast zabraniti koncentraciju ili sklapanje ugovora o javnoj nabavi prije nego što do njega dođe. Ako je koncentracija već provedena, posebno u slučajevima u kojima nije bila potrebna prethodna prijava jer pragovi za prijavu nisu dosegnuti, narušavanje ipak može biti toliko značajno da se ne može otkloniti mjerama praćenja poslovanja, strukturnim mjerama ili povratom subvencije. U takvim bi slučajevima Komisija mogla odlučiti otkloniti narušavanje tržišnog natjecanja tako da predmetnim poduzetnicima naloži da ponište koncentraciju.

(21) Komisija bi trebala imati ovlast da na vlastitu inicijativu ispita sve informacije o stranim subvencijama. U tu je svrhu potrebno uspostaviti postupak koji se sastoji od dvaju koraka, a to su prethodno ispitivanje i temeljita istraga.

(22) Komisiji bi trebalo dati odgovarajuće istražne ovlasti za prikupljanje svih potrebnih informacija. Stoga bi trebala imati ovlast da zatraži informacije od bilo kojeg poduzetnika ili udruženja poduzetnika tijekom cijelog postupka. Uz to, Komisija bi trebala imati ovlast izreći novčanu kaznu ili odrediti periodične penale zbog toga što tražene informacije nisu pravodobno dostavljene ili je riječ o nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama. Komisija bi isto tako mogla uputiti pitanja državama članicama ili trećim zemljama. Nadalje, Komisija bi trebala imati ovlast za posjete u svrhu utvrđivanja činjenica u prostorijama poduzetnika u Uniji ili, podložno suglasnosti poduzetnika i predmetne treće zemlje, u prostorijama poduzetnika u trećoj zemlji. Komisija bi isto tako trebala imati ovlast donositi odluke na temelju raspoloživih činjenica ako predmetni poduzetnik ne surađuje.

(23) Nadalje, ako je potrebno odmah ponovno uspostaviti natjecanje na unutarnjem tržištu i spriječiti nepopravljivu štetu, Komisija bi trebala imati ovlast za donošenje privremenih mjera.

(24) U svim slučajevima u kojima kao rezultat prethodnog ispitivanja Komisija ima dostatne naznake o postojanju strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, Komisija bi trebala imati ovlast za pokretanje temeljite istrage kako bi prikupila

dodatne relevantne informacije za procjenu strane subvencije i omogućila zainteresiranim stranama da ostvare prava na obranu.

(25) Komisija bi trebala zaključiti temeljitu istragu donošenjem odluke.

(26) Komisija bi trebala imati odgovarajuće instrumente kako bi osigurala učinkovitost preuzetih obveza i kompenzacijskih mjera. Ako predmetni poduzetnik ne postupi u skladu s odlukom s obvezama, odlukom o uvođenju kompenzacijskih mjera ili odlukom o uvođenju privremenih mjera, Komisija bi trebala imati ovlast izricanja novčanih kazni i određivanje periodičnih penala.

(27) Kako bi se osigurala ispravna i učinkovita primjena ove uredbe, Komisija bi trebala imati ovlast opozvati odluku i donijeti novu ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama ili ako poduzetnik postupa protivno svojim obvezama ili nametnutim kompenzacijskim mjerama.

(28) S obzirom na potencijalno znatan utjecaj koncentracija na unutarnje tržište, Komisija bi nakon prijave trebala imati ovlast ispitati informacije o stranim financijskim doprinosima u kontekstu predložene koncentracije. Poduzetnicima se ne bi smjelo dopustiti da provedu koncentraciju prije zaključenja Komisijina ispitivanja.

(29) To ispitivanje koje provodi Komisija trebalo bi se odvijati prema istom postupku kao i ono u kojemu se strana subvencija ispituje na inicijativu Komisije, uz prilagodbe koje odražavaju specifičnosti koncentracija.

(30) Potrebno je uspostaviti ravnotežu između djelotvorne zaštite unutarnjeg tržišta i potrebe za ograničavanjem administrativnog opterećenja poduzetnika na koje se primjenjuje ova Uredba. Stoga bi obveznoj prethodnoj prijavi trebale podlijegati samo koncentracije koje dosežu kombinirane pragove koji su u ovoj Uredbi definirani na temelju veličine prometa u Uniji i veličine subvencije.

(31) Ako prag za prijavu nije dosegnut, Komisija bi mogla zahtijevati prijavljivanje potencijalno subvencioniranih koncentracija koje još nisu provedene ili prijavu potencijalno subvencioniranih ponuda prije dodjele ugovora o javnoj nabavi ako smatra da koncentracija ili ponuda, zbog njezina utjecaja na Uniju, zaslužuje *ex ante* ispitivanje. Komisija bi isto tako trebala imati mogućnost da na vlastitu inicijativu provede ispitivanje već provedenih koncentracija ili dodijeljenih ugovora o javnoj nabavi.

(32) Pri ispitivanju koncentracije procjena o tome je li došlo do narušavanja unutarnjeg tržišta trebala bi biti ograničena na predmetnu koncentraciju te bi u procjeni trebalo uzeti u obzir jedino strane subvencije dodijeljene u razdoblju od tri godine prije nastanka te koncentracije.

(33) Potreba za rješavanjem pitanja stranih subvencija koje uzrokuju narušavanja tržišnog natjecanja posebno je vidljiva u javnoj nabavi s obzirom na njezin ekonomski značaj na unutarnjem tržištu i činjenicu da se financira sredstvima poreznih obveznika. Komisija bi trebala imati ovlast da nakon prijave koja prethodi dodjeli javnog ugovora ili koncesije ispita informacije o stranim financijskim doprinosima uključenim poduzetnicima u kontekstu postupka javne nabave. Prethodne prijave trebale bi biti obvezne ako se nadmašuje prag određen ovom Uredbom kako bi se utvrdili ekonomski značajni slučajevi, pritom smanjujući administrativno opterećenje i ne otežavajući sudjelovanje MSP-ova u javnoj nabavi. Navedena obveza prethodne prijave u slučajevima u kojima se nadmašuje određeni prag trebala bi se primjenjivati i na

skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća[2], članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća[3] i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća[4]. Trebala bi se primjenjivati i na glavne podizvođače i na glavne dobavljače poduzetnika.

(34) U slučajevima kada se u okviru postupka javne nabave prijavi strani financijski doprinos, procjena bi se trebala ograničiti na taj postupak.

(35) Trebalo bi osigurati da se u odnosu na sve poduzetnike koji sudjeluju u postupku javne nabave poštuju načela javne nabave, odnosno proporcionalnost, nediskriminacija, jednako postupanje i transparentnost, bez obzira na istrage koje su pokrenute ili se trebaju pokrenuti u skladu s ovom Uredbom.

(36) Stranim subvencijama kojima se uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje postupka javne nabave trebalo bi smatrati strane subvencije kojima se poduzetniku omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna u odnosu na predmetne radove, robu ili usluge. Ta narušavanja stoga bi trebalo procjenjivati na temelju netaksativnog skupa pokazatelja koji je prethodno opisan u uvodnim izjavama 13. i 14. te pojma neopravdano povoljne ponude. Na temelju tih pokazatelja trebalo bi se moći odrediti kako se stranom subvencijom narušava tržišno natjecanje jer se poboljšava konkurentni položaja određenog poduzetnika i omogućuje mu se da podnese neopravdano povoljnu ponudu. Poduzetnicima bi trebalo omogućiti da dokažu da ponuda nije neopravdano povoljna, među ostalim navođenjem elemenata iz članka 69. stavka 2. Direktive 2014/24/EU. Zabrana dodjele trebala bi se primjenjivati jedino ako se ne može opravdati povoljan karakter ponude za koju se dodjeljuju strane subvencije, a na temelju te ponude bi se dodijelio ugovor te poduzetnik koji je podnio ponudu nije ponudio da će preuzeti obveze koje se smatraju primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja.

(37) Uzimajući u obzir narav *ex ante* mehanizma ispitivanja za koncentracije i dodjelu ugovora o javnoj nabavi te potrebu za pravnom sigurnošću u pogledu tih posebnih transakcija, Komisija ne može ponovno na vlastitu inicijativu ispitati koncentraciju ili natječaj javne nabave koji su prijavljeni i procijenjeni u skladu s odgovarajućim postupcima. Međutim, financijski doprinosi o kojima je Komisija obaviještena u postupku prijave mogu biti relevantni i izvan okvira koncentracije ili postupka nabave. Kako bi prikupila informacije o stranim subvencijama, Komisija bi trebala imati mogućnost pokretanja istrage u pogledu određenih gospodarskih sektora, određenih vrsta gospodarskih djelatnosti ili upotrebe određenih instrumenata stranih subvencija.

(38) Iz istih razloga primjereno je utvrditi rokove zastare za izricanje i izvršenje novčanih kazni i periodičnih penala.

---

[2] Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94 28.3.2014., str. 1.).

[3] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

[4] Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94 28.3.2014., str. 243.).

(39) U interesu transparentnosti i pravne sigurnosti primjereno je u cijelosti ili u sažetom obliku objaviti sve odluke koje donese Komisija.

(40) Prilikom objavljivanja svojih odluka Komisija bi trebala poštovati pravila o čuvanju poslovne tajne, uključujući zaštitu svih povjerljivih podataka, poslovnih tajni i osobnih podataka, u skladu s člankom 339. Ugovora.

(41) Za slučajeve u kojima se čini da podaci koje je poduzetnik označio kao povjerljive ili kao poslovnu tajnu nisu obuhvaćeni obvezama čuvanja poslovne tajne primjereno je uvesti mehanizam s pomoću kojega Komisija može odlučiti u kojoj se mjeri ti podaci smiju otkriti. U svakoj takvoj odluci o odbijanju tvrdnje o povjerljivosti podataka trebalo bi naznačiti razdoblje na kraju kojeg će se podaci otkriti kako bi primatelj zahtjeva za objavljivanje podataka mogao iskoristiti svaku dostupnu sudsku zaštitu, uključujući privremenu mjeru.

(42) Poduzetnici ili udruženja poduzetnika na koje se odnosi istraga u skladu s ovom Uredbom trebali bi imati mogućnost podnošenja svojih očitovanja. Uz očuvanje prava predmetnih poduzetnika na obranu, ključno je zaštititi poslovne tajne.

(43) Provedba ove Uredbe u Uniji trebala bi biti usklađena s pravom Unije i Sporazumom o WTO-u te biti u skladu s obvezama preuzetima na temelju drugih sporazuma o trgovini i ulaganjima čije su stranke Unija ili države članice.

(44) Ograničenja članaka 34., 49., 56. i 63. Ugovora mogu se opravdati potrebom za izbjegavanjem nepoštenog tržišnog natjecanja pod uvjetom da su ta ograničenja, kao i druga ograničenja temeljnih sloboda, u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost, te temeljnim pravima.

(45) Provedba ove Uredbe može se preklapati sa sektorskim pravilima, posebno u području pomorskog i zračnog prometa. Stoga je potrebno pojasniti odnos između ove Uredbe i sektorskih instrumenata koji se odnose na strane subvencije, odnosno Uredbe (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća[5]; Uredbe Vijeća (EEZ) 4057/86[6]; i Uredbe (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća[7].

(46) Ako Komisija donese odluku nakon temeljite istrage, države članice trebalo bi prije donošenja odluke na odgovarajući način uključiti u savjetodavni postupak u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[8]. Odabir tog postupka opravdan je uzimajući u obzir ulogu država članica u instrumentima tržišnog natjecanja i državnih potpora, kojima se isto tako nastoje izjednačiti uvjeti na unutarnjem tržištu.

---

5 Uredba (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (SL L 176, 30.6.2016., str. 1.).

6 Uredba Vijeća (EEZ) br. 4057/86 od 22. prosinca 1986. o nepravednoj praksi određivanja cijena u pomorskom prometu (SL L 378, 31.12.1986., str. 14.).

7 Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004 (SL L 123, 10.5.2019., str. 4.).

8 Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(47) Radi osiguranja jednakih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u skladu s člankom 291. Ugovora. Te bi ovlasti trebalo izvršavati kako bi se utvrdili oblik i sadržaj prijava koncentracija i financijskih doprinosa u kontekstu postupaka javne nabave, pojedinosti o objavljivanju, oblik i sadržaj zahtjeva u pogledu transparentnosti, izračun rokova te uvjeti i rokovi za obveze i detaljna pravila o postupovnim koracima u istragama koje se odnose na postupke javne nabave. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.

(48) Kako bi se i dugoročno jamčili jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu te osiguralo pravilno obuhvaćanje slučajeva koji se istražuju i temeljem prijava i po službenoj dužnosti, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora u vezi s izmjenom pragova za prijavu koncentracija i postupaka javne nabave, uz izuzimanje određenih kategorija poduzetnika iz obveze prijavljivanja na temelju ove Uredbe te izmjenu rokova za prethodno ispitivanje i temeljitu istragu prijavljenih koncentracija ili prijavljenih financijskih doprinosa u okviru postupka javne nabave. Kad je riječ o financijskim doprinosima u kontekstu postupka javne nabave, ovlast za donošenje takvih akata trebala bi se izvršavati uzimajući u obzir interese MSP-ova. Posebno je važno da Komisija tijekom pripreme tih akata provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016[9]. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primiti sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te bi njihovi stručnjaci sustavno trebali imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(49) Ako se koncentracija prijavljuje u skladu s ovom uredbom, financijski doprinosi dodijeljeni bilo kojoj strani u koncentraciji u razdoblju od tri godine prije datuma primjene ove uredbe trebali bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. U kontekstu postupka javne nabave ova bi se Uredba trebala primjenjivati i na financijski doprinos dodijeljen poduzetniku u razdoblju od tri godine prije datuma primjene ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

## POGLAVLJE 1.: OPĆE ODREDBE

*Članak 1.*

*Predmet i područje primjene*

(1) Ovom se Uredbom utvrđuju pravila i postupci za istragu stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište i za otklanjanje takvih narušavanja. Takva narušavanja mogu nastati u odnosu na bilo koju gospodarsku djelatnost, a osobito u koncentracijama i postupcima javne nabave.

[9] Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

(2) Uredba se bavi stranim subvencijama koje su odobrene poduzetniku koji se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Poduzetnikom koji se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu smatra se poduzetnik koji stječe kontrolu nad poduzetnikom koji ima poslovni nastan u Uniji ili se s njim spaja ili poduzetnik koji sudjeluje u postupku javne nabave.

*Članak 2.*

*Postojanje strane subvencije*

(1) Za potrebe ove Uredbe smatra se da strana subvencija postoji ako treća zemlja daje financijski doprinos koji donosi korist poduzetniku s gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu i koji je pravno ili činjenično ograničen na pojedinačnog poduzetnika ili gospodarsku granu ili na nekoliko poduzetnika ili gospodarskih grana.

(2) Za potrebe ove Uredbe:

(a) financijski doprinos obuhvaća:

i. prijenos sredstava ili obveza, kao što su dokapitalizacija, bespovratna sredstva, zajmovi, jamstva za zajmove, fiskalni poticaji, prijeboj operativnih gubitaka, nadoknada financijskih obveza koje nameću javna tijela, oprost duga, zamjena duga za vlasnički udio ili reprogramiranje duga;

ii. odricanje od prihoda koji su inače dospjeli; ili

iii. pružanje robe ili usluga ili kupnju robe i usluga;

(b) financijski doprinos treće zemlje uključuje financijski doprinos koji pružaju:

i. središnja država i državna tijela na svim drugim razinama;

ii. strani javni subjekti čije se radnje mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir elemente poput obilježja subjekta te pravnog i gospodarskog okruženja koje prevladava u državi u kojoj subjekt djeluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu; ili

iii. bilo koji privatni subjekt čija se djelovanja mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti.

*Članak 3.*

*Narušavanja na unutarnjem tržištu*

(1) Smatra se da je došlo do narušavanja unutarnjeg tržišta ako bi se stranom subvencijom mogao poboljšati konkurentski položaj predmetnog poduzetnika na unutarnjem tržištu i ako se na taj način subvencijom stvarno ili potencijalno negativno utječe na natjecanje na unutarnjem tržištu. Narušavanje unutarnjeg tržišta utvrđuje se na temelju pokazatelja koji mogu uključivati sljedeće:

(a) iznos subvencije;

(b) narav subvencije;

(c) položaj poduzetnika i predmetnih tržišta;

(d) razinu gospodarske djelatnosti predmetnog poduzetnika na unutarnjem tržištu;

(e) svrhu i uvjete povezane sa stranom subvencijom, kao i njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.

(2) Nije vjerojatno da će se stranom subvencijom narušiti unutarnje tržište ako je njezin ukupni iznos tijekom bilo kojeg uzastopnog razdoblja od tri fiskalne godine bio manji od 5 milijuna EUR.

*Članak 4.*

*Kategorije stranih subvencija koje će najvjerojatnije narušiti unutarnje tržište*

Strana subvencija koja pripada nekoj od sljedećih kategorija najvjerojatnije će dovesti do narušavanja unutarnjeg tržišta:

(1) strana subvencija dodijeljena poduzetniku u teškoćama, odnosno onom koji će bez subvencija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju vjerojatno prestati poslovati, osim ako postoji plan restrukturiranja koji može dovesti do dugoročne održivosti tog poduzetnika i koji uključuje znatan doprinos samog poduzetnika;

(2) strana subvencija u obliku neograničenog jamstva za dugove ili obveze poduzetnika, odnosno bez ograničenja iznosa ili trajanja takvog jamstva;

(3) strana subvencija kojom se olakšava koncentracija;

(4) strana subvencija kojom se poduzetniku omogućuje da podnese neopravdano povoljnu ponudu na temelju koje bi se poduzetniku dodijelio ugovor o javnoj nabavi.

*Članak 5.*

*Ravnoteža*

(1) Ako je to opravdano, Komisija određuje ravnotežu između negativnih učinaka strane subvencije u smislu narušavanja unutarnjeg tržišta i pozitivnih učinaka na razvoj relevantne gospodarske djelatnosti.

(2) Pri odlučivanju o uvođenju kompenzacijskih mjera ili prihvaćanju obveza Komisija uzima u obzir ravnotežu između negativnih i pozitivnih učinaka te narav i razinu tih kompenzacijskih mjera ili obveza.

*Članak 6.*

*Obveze i kompenzacijske mjere*

(1) Kako bi se otklonilo narušavanje unutarnjeg tržišta koje je stvarno ili potencijalno uzrokovano stranom subvencijom, Komisija može uvesti kompenzacijske mjere. Osim toga, predmetni poduzetnik može ponuditi preuzimanje obveza.

(2) Obvezama ili kompenzacijskim mjerama u potpunosti se i učinkovito otklanjaju narušavanja unutarnjeg tržišta uzrokovana stranim subvencijama.

(3) Obveze ili kompenzacijske mjere mogu se sastojati od sljedećeg:

(a) pružanja pristupa, pod poštenim i nediskriminacijskim uvjetima, infrastrukturi koja je stečena ili podržana stranim subvencijama kojima se narušava tržišno

natjecanje, osim ako je takav pošten i nediskriminacijski pristup već predviđen zakonodavstvom koje je na snazi u Uniji;

(b) smanjenja kapaciteta ili prisutnosti na tržištu;

(c) suzdržavanja od određenih ulaganja;

(d) licenciranja pod poštenim, razumnim i nediskriminacijskim uvjetima za imovinu stečenu ili razvijenu s pomoću stranih subvencija;

(e) objavljivanja rezultata istraživanja i razvoja;

(f) otuđenja određene imovine;

(g) zahtijevanja od predmetnih poduzetnika da ponište koncentraciju;

(h) povrata strane subvencije, uključujući odgovarajuću kamatnu stopu.

(4) Komisija može nametnuti zahtjeve u pogledu prijavljivanja i transparentnosti.

(5) Ako poduzetnik ponudi preuzimanje obveza kojima se u potpunosti i učinkovito uklanja narušavanje unutarnjeg tržišta, Komisija ih može prihvatiti i učiniti obvezujućima za poduzetnika u odluci s obvezama u skladu s člankom 9. stavkom 3.

(6) Ako predmetni poduzetnik predloži povrat strane subvencije, zajedno s odgovarajućom kamatnom stopom, Komisija prihvaća taj povrat kao preuzetu obvezu ako može utvrditi da je povrat transparentan i učinkovit, uzimajući u obzir rizik od izbjegavanja mjera.

## POGLAVLJE 2.: ISPITIVANJE STRANIH SUBVENCIJA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

*Članak 7.*

*Ispitivanje stranih subvencija po službenoj dužnosti*

Komisija može na vlastitu inicijativu ispitati informacije iz bilo kojeg izvora o stranim subvencijama za koje se navodi da narušavaju tržišno natjecanje.

*Članak 8.*

*Prethodno ispitivanje*

(1) Komisija traži sve informacije koje smatra potrebnima kako bi preliminarno procijenila je li financijski doprinos koji se ispituje strana subvencija i narušava li se njime unutarnje tržište. U tu svrhu Komisija može posebno:

(a) zatražiti informacije u skladu s člankom 11.;

(b) provoditi inspekcije u Uniji i izvan nje u skladu s člankom 12. ili člankom 13.

(2) Ako Komisija na temelju prethodnog ispitivanja smatra da postoje dostatne naznake da je poduzetniku dodijeljena strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište, ona:

(a) donosi odluku o pokretanju temeljite istrage („odluka o pokretanju temeljite istrage”) u kojoj se sažimaju relevantna činjenična i pravna pitanja i koja

uključuje početnu ocjenu o tome postoji li strana subvencija te je li došlo do narušavanja unutarnjeg tržišta ili postoji mogućnost takvog narušavanja;

(b) obavješćuje predmetnog poduzetnika; i

(c) objavljuje obavijest u *Službenom listu Europske unije* kojom se zainteresirane strane, države članice i predmetna treća zemlja pozivaju da u propisanom roku izraze svoja stajališta u pisanom obliku.

(3) Ako Komisija nakon početne ocjene zaključi da ne postoje dostatni razlozi za pokretanje temeljite istrage, bilo zbog nepostojanja strane subvencije ili zbog toga što ne postoje naznake stvarnog ili mogućeg narušavanja unutarnjeg tržišta, ona zaključuje prethodno ispitivanje i obavješćuje predmetnog poduzetnika.

*Članak 9.*

*Temeljita istraga*

(1) Tijekom temeljite istrage Komisija dalje procjenjuje stranu subvenciju kojom se narušava unutarnje tržište i koja je utvrđena u odluci o pokretanju temeljite istrage, uz prikupljanje svih informacija koje smatra potrebnima, u skladu s člancima 11., 12. i 13.

(2) Ako Komisija utvrdi da je strana subvencija dovela do narušavanja unutarnjeg tržišta u skladu s člancima od 3. do 5., može uvesti kompenzacijske mjere („odluka s kompenzacijskim mjerama”).

(3) Ako Komisija utvrdi da se inozemnom subvencijom narušava unutarnje tržište, u skladu s člancima od 3. do 5., a predmetni poduzetnik ponudi da će preuzeti obveze koje Komisija smatra primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja, ona može odlukom obvezati poduzetnika na preuzimanje tih obveza („odluka s obvezama”). Odluka o prihvaćanju povrata strane subvencije u skladu s člankom 6. stavkom 6. smatra se odlukom s obvezama.

(4) Komisija donosi odluku o nepodnošenju prigovora ako utvrdi:

(a) da početna ocjena kako je utvrđena u njezinoj odluci o pokretanju temeljite istrage nije potvrđena; ili

(b) da pozitivni učinci, u smislu članka 5., nadilaze učinak narušavanja unutarnjeg tržišta.

*Članak 10.*

*Privremene mjere*

Komisija može poduzeti privremene mjere:

(1) ako postoje naznake da financijski doprinos jest strana subvencija i da se njime narušava unutarnje tržište; i

(2) ako postoji ozbiljna opasnost od znatne i nepopravljive štete za natjecanje na unutarnjem tržištu.

*Članak 11.*

*Zahtjevi za informacije*

(1) Komisija može od predmetnog poduzetnika zahtijevati da dostavi sve potrebne informacije.

(2) Komisija može zatražiti takve informacije i od drugih poduzetnika ili udruženja poduzetnika.

(3) Zahtjev za informacije upućen poduzetniku ili udruženju poduzetnika mora sadržavati:

(a) navode o pravnoj osnovi i svrsi, o traženim informacijama i odgovarajućem roku u kojem se informacije trebaju dostaviti;

(b) izjavu o tome da bi se u slučaju da su dostavljene informacije netočne, nepotpune ili obmanjujuće mogle izreći novčane kazne i odrediti periodični penali iz članka 15.;

(c) izjavu o tome da u skladu s člankom 14. zbog nesuradnje predmetnog poduzetnika Komisija može donijeti odluku na temelju dostupnih činjenica.

(4) Na njezin zahtjev države članice Komisiji dostavljaju sve informacije koje su joj potrebne za obavljanje dužnosti koje su joj dodijeljene ovom Uredbom.

(5) Komisija može i od predmetne treće zemlje zatražiti da dostavi sve potrebne informacije.

*Članak 12.*

*Inspekcije unutar Unije*

(1) Komisija može provoditi potrebne inspekcije poduzetnika.

(2) Ako Komisija provede takvu inspekciju, službene osobe koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije ovlaštene su:

(a) stupiti u sve prostorije i na sva zemljišta predmetnog poduzetnika;

(b) ispitati knjige i drugu poslovnu evidenciju te izraditi ili zatražiti preslike;

(c) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja poduzetnika objašnjenje u vezi s činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije te bilježiti odgovore;

(d) zapečatiti svaki poslovni prostor, poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju za vrijeme trajanja inspekcije i u opsegu koji je potreban za njezino provođenje;

(3) Predmetni poduzetnik podvrgava se inspekcijama koje su naložene odlukom Komisije. Službene osobe i drugo prateće osoblje koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcija ostvaruju svoje ovlasti po predočenju odluke Komisije:

(a) u kojoj se navode predmet i svrha inspekcije;

(b) koja sadrži izjavu o tome da u skladu s člankom 14. Komisija može donijeti odluku na temelju dostupnih činjenica zbog izostanka suradnje predmetnog poduzetnika;

(c) u kojoj se upućuje na mogućnost izricanja novčanih kazni i određivanja penala predviđenih člankom 15.

(4) Prije početka inspekcije Komisija pravodobno o njoj obavješćuje državu članicu na čijem će se državnom području inspekcija provoditi.

(5) Službene osobe Komisije te osobe koje je ovlastila ili imenovala država članica na čijem će se državnom području provoditi inspekcija, dužne su na zahtjev te države članice ili Komisije aktivno pružiti pomoć službenim osobama i drugim osobama koje je ovlastila Komisija. U navedenu svrhu imaju ovlasti navedene u stavku 2.

(6) Ako službene osobe ili drugo prateće osoblje koje je ovlastila Komisija ustanovi da se poduzetnik opire inspekciji koja je naložena u skladu s ovim člankom, predmetna država članica dužna mu je pružiti potrebnu pomoć, tražeći pri tom prema potrebi i pomoć policije ili drugog odgovarajućeg provedbenog tijela, kako bi im se osiguralo nesmetano provođenje inspekcije.

(7) Na zahtjev Komisije država članica na svojem državnom području provodi sve inspekcije ili druge mjere za utvrđivanje činjenica u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi utvrdila postoji li strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište.

*Članak 13.*

*Inspekcije izvan Unije*

Kako bi obavila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može provoditi inspekcije na državnom području treće zemlje pod uvjetom da je predmetno poduzeće dalo svoj pristanak i da je vlada treće zemlje službeno obaviještena te da je pristala na inspekciju. Članak 12. stavci 1., 2. i 3. točke (a) i (b) primjenjuju se analogno.

*Članak 14.*

*Nesuradnja*

(1) Komisija može donijeti odluku u skladu s člankom 8. ili člankom 9. na temelju raspoloživih činjenica, ako predmetni poduzetnik ili treća zemlja:

(a) dostavi nepotpune, netočne ili obmanjujuće informacije u odgovoru na zahtjev za informacije iz članka 11. stavka 2.;

(b) ne dostavi tražene informacije u roku koji je propisala Komisija;

(c) odbije pristati na inspekciju u Uniji ili izvan nje, koju je Komisija naložila u skladu s člankom 12. ili člankom 13.; ili

(d) na neki drugi način ometa prethodno ispitivanje ili temeljitu istragu.

(2) Ako je poduzetnik ili udruženje poduzetnika, država članica ili treća zemlja Komisiji dostavila netočne ili obmanjujuće informacije, te se informacije ne uzimaju u obzir.

(3) Ako predmetni poduzetnik, i kad je riječ o javnom poduzeću pod izravnim ili neizravnim nadzorom države, ne dostavi informacije koje su potrebne kako bi se utvrdilo ostvaruje li korist na temelju nekog financijskog doprinosa, može se smatrati da je taj poduzetnik ostvario navedenu korist.

(4) Pri uzimanju u obzir raspoloživih činjenica rezultat postupka može biti nepovoljniji za predmetnog poduzetnika nego u slučaju da je surađivao.

*Članak 15.*

*Novčane kazne i periodični penali*

(1) Komisija može odlukom izreći novčane kazne i odrediti periodične penale ako predmetni poduzetnik ili udruženje poduzetnika namjerno ili iz nehaja:

(a) dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije kao odgovor na odluku donesenu u skladu s člankom 11. stavka 3. ili ne dostavi informacije u predviđenom roku;

(b) za vrijeme inspekcije u skladu s člankom 12. pruži na uvid nepotpune knjige ili drugu poslovnu dokumentaciju;

(c) kao odgovor na pitanje postavljeno u skladu s člankom 12. stavkom 2. točkom (c):

i. pruži netočan ili obmanjujući odgovor;

ii. ne ispravi, unutar roka koji je odredila Komisija, netočan, nepotpun ili obmanjujući odgovor koji je dao zaposlenik; ili

iii. ne uspije ili odbije dati potpuni odgovor o činjenicama koje se odnose na predmet i svrhu inspekcije koja je naložena odlukom donesenom u skladu s člankom 12. stavkom 3.;

(d) odbije podvrgnuti se inspekcijama koje su naložene u skladu s člankom 12. ili je skinuo pečate postavljene u skladu s člankom 12. stavkom 2. točkom (d).

(2) Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. ne smiju prelaziti 1 % ukupnog prometa predmetnog poduzetnika ili udruženja poduzetnika u prethodnoj poslovnoj godini.

(3) Periodični penali određeni u slučajevima iz stavka 1. ne smiju prelaziti 5 % vrijednosti prosječnog ukupnog dnevnog prometa predmetnog poduzetnika ili udruženja poduzetnika u prethodnoj poslovnoj godini za svaki radni dan kašnjenja, računajući od dana utvrđenog u odluci, sve dok ne dostavi potpune i točne informacije kako je zatražila Komisija.

(4) Prije donošenja bilo kakve odluke u skladu sa stavkom 1. Komisija određuje krajnji rok od dva tjedna za zaprimanje informacija koje nedostaju od predmetnog poduzetnika ili udruženja poduzetnika.

(5) Ako predmetni poduzetnik ne postupi u skladu s odlukom s preuzimanjem obveza u skladu s člankom 9. stavkom 3., odlukom kojom se određuju privremene mjere u skladu s člankom 10. ili odlukom o uvođenju kompenzacijskih mjera u skladu s člankom 9. stavkom 2., Komisija odlukom može odrediti:

(a) novčane kazne koje nisu veće od 10 % ukupnog prihoda predmetnog poduzetnika u prethodnoj poslovnoj godini; i

(b) periodične penale koji ne prelaze 5 % prosječnog ukupnog dnevnog prihoda predmetnog poduzetnika u prethodnoj poslovnoj godini za svaki dan u kojemu nije postupio u skladu s navedenim odlukama, počevši od datuma odluke

Komisije kojom se izriču takve novčane kazne, sve dok Komisija ne utvrdi da je predmetni poduzetnik postupio u skladu s odlukom.

(6) Pri određivanju iznosa novčane kazne ili periodičnih penala u obzir se uzimaju narav, težina i trajanje povrede, uz odgovarajuće razmatranje načela proporcionalnosti i primjerenosti.

*Članak 16.*

*Opoziv*

Komisija može opozvati odluku koju je donijela u skladu s člankom 9. stavcima 2., 3. i 4. te donijeti novu odluku u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(1) ako predmetni poduzetnik postupa protivno svojim obvezama ili uvedenim kompenzacijskim mjerama;

(2) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama.

## POGLAVLJE 3.: KONCENTRACIJE

*Članak 17.*

*Narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana stranim subvencijama u koncentracijama*

U slučaju koncentracije procjena o tome je li došlo do narušavanja unutarnjeg tržišta u smislu članka 3. ili članka 4. ograničava se na predmetnu koncentraciju. U procjeni se uzimaju u obzir jedino strane subvencije dodijeljene unutar tri kalendarske godine prije sklapanja ugovora, objave javnog nadmetanja ili stjecanja kontrolnog udjela.

*Članak 18.*

*Definicija i pragovi za prijavu za koncentracije*

(1) Za potrebe ove Uredbe smatra se da koncentracija nastaje ako trajna promjena kontrole proizlazi iz neke od sljedećih situacija:

(a) spajanja dvaju ili više prethodno neovisnih poduzeća ili njihovih dijelova;

(b) slučajeva kada jedna ili više osoba koje već kontroliraju najmanje jedno poduzeće, odnosno jedan poduzetnik ili više njih steknu izravnu ili neizravnu kontrolu nad dijelovima drugog poduzeća ili više njih ili nad tim poduzećima u cijelosti na temelju kupnje vrijednosnih papira ili imovine, na temelju ugovora ili na bilo koji drugi način.

(2) Stvaranje zajedničkog pothvata, za trajno obavljanje svih funkcija samostalnoga gospodarskog subjekta, smatra se koncentracijom u smislu stavka 1.

(3) Za potrebe članka 19. smatra se da „koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja” nastaje:

(a) ako u koncentraciji preuzeto poduzeće ili barem jedno od poduzeća koja se spajaju ima poslovni nastan u Uniji i ostvaruje ukupni promet u Uniji od najmanje 500 milijuna EUR; i

(b) ako su predmetni poduzetnici u koncentraciji u tri kalendarske godine prije prijave primili ukupni financijski doprinos od trećih zemalja u iznosu većem od 50 milijuna EUR.

(4) Pri nastanku zajedničkog pothvata iz stavka 2. smatra se da dolazi do „koncentracije koja podliježe obvezi prijavljivanja”:

(a) ako sam zajednički pothvat ili barem jedno od njegovih matičnih poduzeća ima poslovni nastan u Uniji i ostvaruje ukupni promet u Uniji od najmanje 500 milijuna EUR; i

(b) ako su sam zajednički pothvat i njegova matična poduzeća od trećih zemalja u tri kalendarske godine prije podnošenja prijave primili ukupni financijski doprinos u iznosu većem od 50 milijuna EUR.

*Članak 19.*

*Prethodna prijava koncentracija*

(1) Koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja prijavljuju se Komisiji prije provedbe, a nakon zaključivanja ugovora, objave javnog nadmetanja ili stjecanja kontrolnog udjela.

(2) Predmetni poduzetnici mogu prijaviti i predloženu koncentraciju ako Komisiji dokažu svoju namjeru zaključivanja ugovora u dobroj vjeri ili, u slučaju javnog nadmetanja, ako su javno objavili namjeru da daju ponudu pod uvjetom da bi namjeravani ugovor ili nadmetanje rezultiralo koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu sa stavkom 1.

(3) Koncentraciju u obliku spajanja u smislu članka 18. stavka 1. točke (a) ili stjecanja zajedničke kontrole u smislu članka 18. stavka 1. točke (b), zajednički prijavljuju sudionici u spajanju ili stjecanju zajedničke kontrole. U svim drugim slučajevima prijavu podnosi osoba ili poduzetnik, koji stječe kontrolu nad cijelim poduzetnikom odnosno nad dijelovima jednog ili više poduzetnika.

(4) Ako predmetni poduzetnici ne ispune svoju obvezu podnošenja prijave, Komisija može ispitati koncentraciju za koju postoji obveza podnošenja prijave u skladu s ovom Uredbom zahtijevajući prijavu te koncentracije. U tom slučaju Komisija nije vezana rokovima iz članka 23. stavaka 1. i 4.

(5) Komisija može zatražiti prethodnu prijavu bilo koje koncentracije koja ne podliježe obvezi prijavljivanja u smislu članka 18. u bilo kojem trenutku prije njezine provedbe ako sumnja na to da su predmetni poduzetnici mogli ostvariti korist od stranih subvencija u razdoblju od tri godine prije nastanka koncentracije. Za potrebe ove Uredbe takva se koncentracija smatra koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja.

*Članak 20.*

*Definicija kontrole*

(1) Za potrebe članka 18. kontrola se temelji na pravima, ugovorima ili bilo kakvom drugom sredstvu koje zasebno ili u kombinaciji, vodeći računa o svim činjeničnim i

pravnim okolnostima, omogućuje prevladavajući utjecaj na poduzetnika, posebno putem:

(a) vlasništva ili prava korištenja cjelokupne imovine određenog poduzetnika ili njezina dijela;

(b) pravâ ili ugovorâ koji omogućuju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijelâ određenog poduzetnika.

(2) Kontrolu stječu osobe ili poduzetnici, koji:

(a) su imatelji prava ili se mogu koristiti pravima iz predmetnih ugovora; ili

(b) iako nisu imatelji takvih prava i ne mogu se koristiti pravima iz takvih ugovora, imaju ovlast za ostvarivanje prava koja iz njih proizlaze.

*Članak 21.*

*Izračun prometa*

(1) Ukupan prihod obuhvaća prihode koje su predmetni poduzetnici ostvarili u prethodnoj financijskoj godini od prodaje proizvoda i pružanja usluga, u okviru redovne djelatnosti, nakon odbitka prodajnog rabata, poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji su neposredno povezani s prihodom. Ukupan prihod predmetnog poduzetnika ne uključuje prodaju proizvoda i pružanje usluga među poduzetnicima iz stavka 4.

Promet na unutarnjem tržištu obuhvaća proizvode koji se prodaju i usluge koje se pružaju poduzetnicima ili potrošačima na unutarnjem tržištu.

(2) Odstupajući od stavka 1., ako se koncentracija sastoji u stjecanju dijelova jednog ili više poduzetnika, bez obzira na to jesu li oni pravne osobe ili nisu, za prodavatelja ili prodavatelje uzet će se u obzir samo prihod, koji otpada na dijelove obuhvaćene koncentracijom.

Međutim, dvije ili više transakcija u smislu prvog podstavka, obavljenih u razdoblju od dvije godine, između istih osoba ili poduzetnika, smatrat će se jednom te istom koncentracijom, koja se dogodila na dan zadnje transakcije.

(3) Umjesto prometa, za sljedeće kategorije poduzeća upotrebljava se:

(a) za kreditne institucije i druge financijske institucije, zbroj sljedećih stavki prihoda prema definiciji iz Direktive Vijeća 86/635/EEZ[10], nakon odbitka poreza na dodanu vrijednost i, prema potrebi, drugih poreza izravno povezanih s tim stavkama:

i. prihoda od kamata i sličnog prihoda;

ii. prihoda od vrijednosnih papira:

– prihoda od dionica i drugih vrijednosnih papira s promjenjivim prinosom,

– prihoda od sudjelujućih udjela,

[10] Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

– prihoda od dionica u povezanim poduzetnicima,

iii. prihoda od provizija;

iv. neto dobiti na financijsko poslovanje;

v. ostalih prihoda iz poslovanja;

(b) za osiguravajuća društva, vrijednost obračunatih bruto premija koja obuhvaća sve primljene iznose i iznose, koji se potražuju na temelju ugovora o osiguranju zaključenih od strane ili u ime tih osiguravajućih društava, uključujući isplaćene premije reosiguranja, umanjene za poreze i parafiskalne doprinose ili davanja, obračunate na iznose pojedinačnih premija ili ukupni iznos premija;

Za potrebe točke (a) za kreditnu ili financijsku instituciju na unutarnjem tržištu promet obuhvaća stavke prihoda, kako su definirane u toj točki, koje je primila podružnica ili odjel te institucije osnovane na unutarnjem tržištu.

(4) Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ukupan promet predmetnog poduzetnika u smislu ove Uredbe izračunava se zbrajanjem prometâ:

(a) predmetnog poduzetnika;

(b) poduzetnikâ, u kojima predmetni poduzetnik, izravno ili neizravno:

i. posjeduje više od polovine kapitala ili poslovne imovine;

ii. ima natpolovičnu većinu glasačkih prava;

iii. može imenovati više od polovice članova nadzornog odbora, upravnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzetnike;

iv. ima pravo upravljati poslovima poduzetnika;

(c) poduzetnika koji u predmetnim poduzećima imaju prava ili ovlasti navedene u točki (b);

(d) poduzetnika koji u poduzećima iz točke (c) imaju prava ili ovlasti navedene u točki (b);

(e) poduzetnika koji u dva ili više poduzeća iz točaka od (a) do (d) zajednički imaju bilo koja od prava ili ovlasti navedenih u točki (b).

(5) Ako predmetni poduzetnici zajedno imaju prava ili ovlasti navedene u stavku 4. točki (b), u izračunu ukupnog prometa predmetnih poduzetnika:

(a) uzima se u obzir promet od prodaje proizvoda i pružanja usluga između zajedničkog poduzeća i bilo kojeg trećeg poduzeća, a taj se promet jednakomjerno raspodjeljuje među predmetnim poduzetnicima;

(b) ne uzima se u obzir prihod od prodaje proizvoda ili pružanja usluga između zajedničkog poduzetnika i svakog od predmetnih poduzetnika ili bilo kojeg poduzetnika koji je s njima povezan, kao što je propisano u stavku 4. točkama (b) do (e);

*Članak 22.*

*Agregiranje financijskog doprinosa*

Ukupni financijski doprinos predmetnom poduzetniku izračunava se zbrajanjem odgovarajućih financijskih doprinosa koje su iz trećih zemalja primili svi poduzetnici iz članka 21. stavka 4. točaka od (a) do (e).

*Članak 23.*

*Privremena odgoda koncentracijâ i rokova*

(1) Koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja ne provodi se prije podnošenja prijave.

Uz to, primjenjuju se sljedeći rokovi:

(a) ako Komisija primi potpunu prijavu, koncentracija se ne provodi u razdoblju od 25 radnih dana nakon primitka;

(b) ako Komisija pokrene temeljitu istragu najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave, koncentracija se ne provodi u razdoblju od 90 radnih dana nakon pokretanja temeljite istrage; taj se rok produljuje za 15 radnih dana ako predmetni poduzetnici ponude da će preuzeti obveze u skladu s člankom 6. radi otklanjanja narušavanja na unutarnjem tržištu;

(c) ako je u skladu s odlukom iz članka 24. stavka 3. točke (a) ili (b) utvrđeno da se koncentracijom ne narušava unutarnje tržište, ona se nakon toga može provesti.

Svako razdoblje započinje radnim danom koji slijedi nakon dana primitka potpune prijave odnosno nakon što Komisija donese relevantnu odluku.

(2) Stavak 1. ne sprečava provedbu javnog nadmetanja ili niza transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire zamjenjive za druge vrijednosne papire, kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, kojima više prodavatelja stječe kontrolu pod uvjetom da:

(a) je koncentracija bez odgode prijavljena Komisiji, u skladu s člankom 19.; i

(b) stjecatelj ne koristi glasačka prava, koja proizlaze iz odgovarajućih vrijednosnih papira ili to čini samo da bi očuvao punu vrijednost svojih ulaganja na temelju iznimke, koju Komisija odobrava sukladno stavku 3.

(3) Komisija može na zahtjev odobriti iznimku od obveza utvrđenih u stavku 1. ili 2. U zahtjevu za odobrenje odstupanja navode se razlozi za odstupanje. Pri odlučivanju o zahtjevu Komisija pogotovo uzima u obzir učinke privremene odgode na jednog poduzetnika ili više njih koji sudjeluju u koncentraciji ili na treću osobu te mogući rizik da se tom koncentracijom naruši tržišno natjecanje. Takvo se odstupanje može odobriti pod određenim uvjetima i obvezama kako bi se osiguralo da ne dođe do narušavanja unutarnjeg tržišta. Zahtjev za iznimkom može se podnijeti, odnosno odobrenje se može izdati u bilo koje vrijeme prije prijavljivanja ili nakon transakcije.

(4) Rokovi predviđeni u stavku 1. točki (b) produljuju se ako predmetni poduzetnici podnesu zahtjev u tu svrhu najkasnije 15 radnih dana nakon pokretanja temeljite istrage u skladu s člankom 8. Takav zahtjev predmetni poduzetnici mogu podnijeti

samo jedanput. Isto tako, Komisija u bilo kojem trenutku nakon pokretanja temeljite istrage može produljiti rokove predviđene stavkom 1. točkom (b) uz suglasnost predmetnih poduzetnika. Ukupno trajanje svih produžetaka rokova iz ovog stavka ne smije premašiti 20 radnih dana.

(5) Rokovi predviđeni u stavku 1. mogu se iznimno odgoditi ako poduzetnici nisu dostavili potpune informacije koje je Komisija zatražila u skladu s člankom 11. ili ako su odbili podvrgnuti se inspekciji koja je naložena odlukom u skladu s člankom 12.

(6) Komisija može donijeti odluku u skladu s člankom 24. stavkom 3. bez obveze poštovanja rokova iz stavaka 1. i 4.:

(a) ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno obvezama povezanima s odlukom donesenom u skladu s člankom 24. stavkom 3. točkom (a), u kojoj je utvrđeno da bi se, ako nema preuzetih obveza, koncentracijom narušilo unutarnje tržište; ili

(b) ako je odluka ukinuta u skladu s člankom 24. stavkom 1.

(7) Svaka transakcija izvršena protivno stavku 1. smatra se valjanom tek nakon donošenja odluke u skladu s člankom 24. stavkom 3.

(8) Ovaj članak ne utječe na valjanost transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire zamjenjive za druge vrijednosne papire, kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, osim ako su kupac i prodavatelj znali ili su trebali znati da je transakcija obavljena protivno stavku 1.

*Članak 24.*

*Postupovna pravila primjenjiva na prethodno ispitivanje i temeljitu istragu prijavljenih koncentracija*

(1) Na prijavljene koncentracije primjenjuju se članak 8., članak 9. stavci 1., 3. i 4., članci 10., 11., 12., 13., 14. i 16.

(2) Komisija može pokrenuti temeljitu istragu u skladu s člankom 8. stavkom 2. najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave.

(3) Nakon temeljite istrage Komisija donosi jednu od sljedećih odluka:

(a) odluku s obvezama u skladu s člankom 9. stavkom 3.;

(b) odluku o nepodnošenju prigovora u skladu s člankom 9. stavkom 4.;

(c) odluku o zabrani koncentracije ako utvrdi da strana subvencija dovodi do narušavanja unutarnjeg tržišta u skladu s člancima od 3. do 5.

(4) Odluke u skladu sa stavkom 3. donose se najkasnije u roku od 90 radnih dana od pokretanja temeljite istrage, a taj se rok produljuje ovisno o slučaju u skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (b) te stavcima 4. i 5. Ako Komisija ne donese odluku u tom roku, predmetnim poduzetnicima dopušta se provedba koncentracije.

(5) U svakom zahtjevu za dostavu informacija koji podnese nekom poduzetniku Komisija navodi hoće li rokovi biti prekinuti u skladu s člankom 23. stavkom 5. u slučaju da poduzetnik ne dostavi potpune informacije u propisanom roku.

(6) Ako utvrdi da je koncentracija za koju je zaključeno da dovodi do narušavanja unutarnjeg tržišta u skladu s člancima od 3. do 5. već provedena, Komisija može donijeti neke od sljedećih mjera:

(a) zahtijevati od predmetnih poduzetnika da poniše koncentraciju, posebno poništavanjem spajanja ili prodaje svih stečenih udjela ili imovine, kako bi ponovo uspostavili stanje prije provedbe predmetne koncentracije; u slučajevima kada ponovna uspostava stanja prije provedbe koncentracije nije moguća poništavanjem koncentracije, Komisija može poduzeti druge prikladne mjere za što skorije uspostavljanje takvog prethodnog stanja,

(b) narediti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru, kako bi predmetni poduzetnici poništili koncentraciju ili poduzeti druge mjere za uspostavljanje prethodnog stanja, u skladu sa svojom odlukom.

Mjere iz točaka (a) i (b) mogu se izreći odlukom u skladu sa stavkom 3. točkom (c) ili zasebnom odlukom.

Komisija može donijeti bilo koju od mjera iz točke (a) ili (b) ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno odluci donesenoj u skladu sa stavkom 3. točkom (a), u kojoj je utvrđeno da bi, ako nema preuzetih obveza, koncentracija ispunjavala kriterij iz stavka 3. točke (c).

(7) Komisija može naložiti privremene mjere iz članka 10. i u sljedećim slučajevima:

(a) ako je koncentracija provedena protivno članku 19.;

(b) ako je koncentracija provedena protivno odluci s obvezama iz stavka 3 točke (a) ovog članka.

*Članak 25.*

*Novčane kazne i periodični penali koji se primjenjuju na koncentracije*

(1) Komisija može izreći novčane kazne i odrediti periodične penale kako je utvrđeno u članku 15.

(2) Osim toga, Komisija može odlukom odrediti novčane kazne predmetnim poduzetnicima koje ne prelaze 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako u prijavi iz članka 19. ili njezinu dodatku namjerno ili iz nehaja dostave netočne ili obmanjujuće informacije.

(3) Komisija može predmetnim poduzetnicima izreći novčane kazne koje ne prelaze 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako isti namjerno ili iz nehaja:

(a) ne prijave koncentraciju koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 19. prije njezine provedbe, osim ako su za to izričito ovlašteni u skladu s člankom 23.;

(b) provedu prijavljenu koncentraciju kojom se krši članak 23.;

(c) provedu prijavljenu koncentraciju koja je zabranjena u skladu s člankom 24. stavkom 3. točkom (c).

## POGLAVLJE 4.: POSTUPCI JAVNE NABAVE

*Članak 26.*

*Narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana stranim subvencijama u postupcima javne nabave*

Stranim subvencijama kojim se uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje postupka javne nabave smatraju se strane subvencije kojima se poduzetniku omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna u odnosu na predmetne radove, robu ili usluge. Procjena postoji li narušavanje unutarnjeg tržišta u skladu s člankom 3. te postoji li neopravdano povoljna ponuda u odnosu na predmetne radove, robu ili usluge ograničena je na predmetni postupak javne nabave. U procjeni se uzimaju u obzir jedino strane subvencije dodijeljene tijekom tri godine prije podnošenja prijave.

*Članak 27.*

*Definicija i prag za prijavu u postupcima javne nabave*

(1) Za potrebe članka 28. postupak javne nabave znači:

(a) sve vrste postupaka dodjele utvrđene u Direktivi 2014/24/EU i Direktivi 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća za sklapanje javnog ugovora kako je utvrđeno u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU ili ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama kako je utvrđeno u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU;

(b) postupak za dodjelu koncesije za radove ili usluge kako je utvrđeno u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća;

(c) postupke za dodjelu ugovora iz članka 10. stavka 4. točke (a) Direktive 2014/23/EU, članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/24/EU i članka 20. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/25/EU.

(2) Za potrebe članka 28. smatra se da strani financijski doprinos koji se mora prijaviti u postupku javne nabave EU-a nastaje ako je procijenjena vrijednost te javne nabave jednaka ili veća od 250 milijuna EUR.

(3) Postupci za dodjelu ugovora obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[11] nisu obuhvaćeni ovim poglavljem.

(4) Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije pojma „javni naručitelj” iz članka 6. Direktive 2014/23/EU, članka 2. stavka 1. Direktive 2014/24/EU, članka 3. Direktive 2014/25/EU te pojma „naručitelj” iz članka 7. Direktive 2014/23/EU i članka 4. Direktive 2014/25/EU.

[11] Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

*Članak 28.*

*Prethodna prijava stranih financijskih doprinosa u kontekstu postupaka javne nabave*

(1) Pri podnošenju ponude ili zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave poduzetnici javnom naručitelju ili naručitelju prijavljuju sve strane financijske doprinose primljene u razdoblju od tri godine prije podnošenja te prijave ili izjavom potvrđuju da u posljednje tri godine nisu primili nikakve strane financijske doprinose. Poduzetnicima koji ne dostave takve informacije ili izjavu ugovor se ne dodjeljuje.

(2) Obveza prijavljivanja stranih financijskih doprinosa u skladu s ovim stavkom odnosi se na gospodarske subjekte, skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU, članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, glavne podugovaratelje i glavne dobavljače. Podugovaratelj ili dobavljač smatra se glavnim (podugovarateljem ili dobavljačem) ako njegovo sudjelovanje osigurava ključne elemente izvršenja ugovora i u svakom slučaju ako ekonomski udio njegova doprinosa premašuje 30 % procijenjene vrijednosti ugovora.

(3) Za skupine gospodarskih subjekata, glavne podugovaratelje i glavne dobavljače glavni gospodarski subjekt osigurava podnošenje prijave.

(4) Javni naručitelj ili naručitelj bez odgode prosljeđuju prijavu Komisiji.

(5) Ako poduzetnik, gospodarski subjekti ili skupine gospodarskih subjekata iz stavka 1. ne prijave strani financijski doprinos ili ako se takva prijava ne proslijedi Komisiji, Komisija može pokrenuti preispitivanje.

(6) Ako Komisija misli da je poduzetnik možda primio strane subvencije u razdoblju od tri godine prije podnošenja ponude ili zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave, u bilo kojem trenutku prije dodjele ugovora može zatražiti prijavljivanje stranih financijskih doprinosa koje je taj poduzetnik primio u bilo kojem postupku javne nabave koji se ne mora prijaviti u skladu s člankom 27. stavkom 2. ili koji je obuhvaćen područjem primjene stavka 5. ovog članka. Nakon što Komisija zatraži prijavljivanje takvog financijskog doprinosa, taj se financijski doprinos smatra stranim financijskim doprinosom koji se prijavljuje u postupku javne nabave.

*Članak 29.*

*Postupovna pravila primjenjiva na prethodno ispitivanje i temeljitu istragu prijavljenih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave*

(1) Na prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave primjenjuju se članak 8., članak 9 stavci 1., 3. i 4. te članci 11., 12., 13., 14., 16. i 22.

(2) Komisija provodi prethodno ispitivanje najkasnije 60 dana nakon što je primila prijavu.

(3) Komisija u roku za dovršetak prethodnog ispitivanja odlučuje hoće li pokrenuti temeljitu istragui o tome bez odgode obavješćuje predmetnog poduzetnika i javnog naručitelja ili naručitelja.

(4) Komisija može donijeti odluku o zatvaranju temeljite istrage najkasnije 200 dana nakon što je primila prijavu. U iznimnim okolnostima taj se rok može produljiti nakon savjetovanja s predmetnim javnim naručiteljem ili naručiteljem.

*Članak 30.*

*Odluke Komisije*

(1) Ako nakon temeljite istrage utvrdi da poduzetnik ostvaruje korist od strane subvencije koja narušava unutarnje tržište u skladu s člancima od 3. do 5. i ako predmetni poduzetnik ponudi da će preuzeti obveze kojima se u potpunosti i djelotvorno otklanja narušavanje unutarnjeg tržišta, Komisija donosi odluku koja sadržava te obveze u skladu s člankom 9. stavkom 3. Procjena u skladu s člankom 5. ne smije dovesti do izmjene inicijalne ponude koju je dostavio poduzetnik koja je nespojiva s pravom Unije.

(2) Ako predmetni poduzetnik ne ponudi preuzimanje obveza ili ako Komisija smatra da obveze iz stavka 1. nisu ni prikladne ni dostatne za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja, Komisija donosi odluku kojom se zabranjuje dodjela ugovora predmetnom poduzetniku („odluka o zabrani dodjele ugovora”).

(3) Ako nakon temeljite istrage Komisija ne utvrdi da poduzetnik ostvaruje korist od strane subvencije koja narušava unutarnje tržište, donosi odluku u skladu s člankom 9. stavkom 4.

*Članak 31.*

*Evaluacija u postupcima javne nabave koja uključuje podnošenje prijave i obustavu dodjele ugovora*

(1) Tijekom prethodnog ispitivanja i temeljite istrage može se nastaviti evaluacija ponuda u postupku javne nabave. Ugovor se ne dodjeljuje prije isteka roka iz članka 29. stavka 2.

(2) Ako se donese odluka o pokretanju temeljite istrage u skladu s člankom 29. stavkom 3., ugovor se ne dodjeljuje poduzetniku koji podnosi prijavu u skladu s člankom 28. sve dok Komisija ne donese odluku u skladu s člankom 30. stavkom 3. ili dok ne istekne rok iz članka 29. stavka 4. Ako Komisija ne donese odluku u tom roku, ugovor se može dodijeliti bilo kojem poduzetniku, uključujući i onog koji je podnio prijavu.

(3) Ugovor se može dodijeliti poduzetniku koji podnosi izjavu u skladu s člankom 28. prije nego što Komisija donese bilo koju od odluka iz članka 30. ili prije isteka roka utvrđenog u članku 29. stavku 4. jedino ako je evaluacijom ponude utvrđeno da je predmetni poduzetnik u svakom slučaju dostavio ekonomski najpovoljniju ponudu.

(4) Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 30. stavkom 2. o ekonomski najpovoljnijoj ponudi, ugovor se može sklopiti s poduzetnikom koji je dostavio sljedeću najbolju ponudu koja ne podliježe odluci u skladu s člankom 30. stavkom 2.

(5) Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 30. stavcima 1. ili 3., ugovor se može dodijeliti bilo kojem poduzetniku koji je dostavio ekonomski najpovoljniju ponudu, uključujući, ovisno o slučaju, poduzetnike koji su dostavili prijavu u skladu s člankom 28.

(6) U svim slučajevima javni naručitelj ili naručitelj obavješćuje Komisiju o svakoj odluci koja se odnosi na ishod postupka javne nabave.

(7) Načela kojima se rukovodi javna nabava, uključujući proporcionalnost, zabranu diskriminacije, jednako postupanje i transparentnost primjenjuju se u odnosu na sve poduzetnike uključene u postupak javne nabave. Istraga stranih subvencija u skladu s ovom Uredbom ne smije dovesti do toga da javni naručitelj ili naručitelj prema predmetnom poduzetniku postupa na način koji je suprotan tim načelima.

(8) Svaki rok počinje teći na radni dan koji slijedi nakon dana primitka obavijesti odnosno donošenja odgovarajuće odluke Komisije.

*Članak 32.*

*Novčane kazne i periodični penali primjenjivi na financijske doprinose u kontekstu postupaka javne nabave*

(1) Komisija može izreći novčane kazne i odrediti periodične penale kako je utvrđeno u članku 15.

(2) Osim toga, Komisija može predmetnim poduzetnicima odlukom izreći novčane kazne koje ne prelaze 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako namjerno ili nepažnjom dostave netočne ili obmanjujuće informacije u prijavi u skladu s člankom 28. ili u dodatku uz prijavu;

(3) Komisija može odlukom predmetnim poduzetnicima izreći novčane kazne koje ne prelaze 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako namjerno ili nepažnjom ne prijave subvenciju u skladu s člankom 28. tijekom postupka javne nabave.

## POGLAVLJE 5.: ZAJEDNIČKE POSTUPOVNE ODREDBE

*Članak 33.*

*Odnos među postupcima*

(1) Prijavljeni financijski doprinos u kontekstu koncentracije u skladu s člankom 19. može biti relevantan i ponovno se procjenjivati u odnosu na drugu gospodarsku djelatnost.

(2) Prijavljeni financijski doprinos u kontekstu postupka javne nabave skladu s člankom 28. može biti relevantan i ponovno se procjenjivati u odnosu na drugu gospodarsku djelatnost.

*Članak 34.*

*Istraživanje tržišta*

(1) Ako dostupne informacije potkrepljuju opravdanu sumnju da bi strane subvencije u određenom sektoru, za određenu vrstu gospodarske djelatnosti ili na temelju određenog instrumenta subvencije mogle narušiti unutarnje tržište, Komisija može

provesti istraživanje tržišta u vezi s određenim sektorom, pojedinom vrstom gospodarske djelatnosti ili upotrebom predmetnog instrumenta subvencije. Tijekom tog istraživanja tržišta Komisija može zatražiti da predmetni poduzetnici ili udruženja poduzetnika dostave potrebne informacije te može provesti potrebne inspekcije. Komisija od države članice ili treće zemlje može zatražiti i dostavu informacija.

(2) Komisija može objaviti izvješće o rezultatima istraživanja tržišta u određenim sektorima, određenim vrstama gospodarskih djelatnosti ili određenim instrumentima subvencioniranja te pozvati zainteresirane strane na iskazivanje mišljenja.

(3) Komisija može koristiti informacije dobivene takvim istraživanjima tržišta u okviru postupaka na temelju ove Uredbe.

(4) Primjenjuju se članci 11., 12., 13. i 15. ove Uredbe.

*Članak 35.*

*Rokovi zastare*

(1) Ovlasti Komisije iz članka 9. podliježu roku zastare od deset godina, počevši od dana kada je predmetnom poduzetniku dodijeljena strana subvencija. Svaka radnja koju poduzme Komisija u skladu s člancima 8., 11., 12. ili 13. u odnosu na stranu subvenciju prekida zastaru. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.

(2) Ovlasti Komisije za izricanje novčanih kazni i određivanje periodičnih penala iz članaka 15., 25. i 32. podliježu roku zastare od tri godine, počevši od dana kada je došlo do povrede na koju upućuju članci 15., 25. ili 32. U slučaju neprekidnih ili ponovljenih povreda rok zastare počinje teći od dana prestanka povrede. Svaka radnja koju Komisija poduzme u vezi s povredom iz članaka 15., 25. ili 32. prekida rok zastare za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.

(3) Ovlasti Komisije za provedbu odluka kojima se izriču novčane kazne i određuju periodični penali iz članaka 15., 25. i 32. podliježu roku zastare od pet godina, počevši od dana kada je Komisija donijela odluku o izricanju novčane kazne ili određivanju periodičnih penala. Rok zastare prekida se bilo kojom radnjom koju Komisija ili neka država članica djelujući na zahtjev Komisije poduzme u cilju izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnih penala. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.

*Članak 36.*

*Objava odluka*

(1) Komisija objavljuje sažetu obavijest o odlukama donesenima u skladu s člankom 8. stavkom 2.

(2) Komisija objavljuje donesene odluke u skladu s člankom 9. stavcima 2., 3. i 4., člankom 24. stavkom 3. i člankom 30. stavcima 1., 2. i 3. u *Službenom listu Europske unije*.

(3) Pri objavljivanju sažetih obavijesti i odluka Komisija vodi računa o opravdanim interesima poduzetnika da štite svoje poslovne tajne i ostale povjerljive podatke.

*Članak 37.*

*Adresati odluka*

(1) Odluke donesene u skladu s člancima 8., 9., 15., člankom 24. stavkom 3., člankom 25., člankom 30. stavkom 1. i člankom 32. adresirane su na predmetne poduzetnike ili udruženja poduzetnika. Komisija bez odgode obavješćuje adresata o odluci i daje mu mogućnost da naznači koje informacije smatra povjerljivima. Komisija javnom naručitelju ili naručitelju osigurava primjerak svake svoje odluke adresirane na poduzetnika koji sudjeluje u postupku javne nabave.

(2) Odluke donesene u skladu s člankom 30. stavcima 2. i 3. adresiraju se na predmetnog javnog naručitelja ili naručitelja. Komisija poduzetniku kojem se zabranjuje dodjela javnog ugovora dostavlja primjerak te odluke.

*Članak 38.*

*Objava podataka i prava na obranu*

(1) Prije donošenja odluke u skladu s člankom 9., člankom 15., člankom 24. stavkom 3. točkom (c), člankom 25., člankom 30. stavkom 2. ili člankom 32. Komisija predmetnom poduzetniku daje priliku da se očituje o razlozima na temelju kojih Komisija namjerava donijeti svoju odluku.

(2) Komisija temelji svoju odluku isključivo na razlozima o kojima su se predmetni poduzetnici mogli očitovati.

*Članak 39.*

*Čuvanje poslovne tajne*

(1) Podaci dobiveni na temelju ove Uredbe upotrebljavaju se isključivo za potrebe za koje su zatraženi.

(2) Komisija, njezini dužnosnici i druge osobe koje rade pod njezinim nadzorom ne smiju otkrivati podatke obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne koje su dobili na temelju ove Uredbe.

(3) Stavci 1. i 2. ne sprečavaju objavljivanje statistika i izvješća koji ne sadržavaju podatke koji omogućuju utvrđivanje identiteta određenih poduzetnika ili udruženja poduzetnika.

## POGLAVLJE 6.: ODNOS PREMA OSTALIM INSTRUMENTIMA

*Članak 40.*

*Odnos prema ostalim instrumentima*

(1) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena članaka 101., 102., 106., 107. i 108. Ugovora, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003[12] i Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004[13].

(2) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena Uredbe (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016.[14]

(3) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća[15]

(4) Ova Uredba ima prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća sve dok ta Uredba ne postane primjenjiva u skladu s njezinim člankom 18. Ako nakon tog datuma strana subvencija bude obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) 2016/1035 i ove Uredbe, prednost ima Uredba (EU) 2016/1035. Međutim, odredbe ove Uredbe koje se primjenjuju na javnu nabavu i koncentracije imaju prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035.

(5) Ova Uredba ima prednost pred Uredbom Vijeća (EEZ) br. 4057/86.

(6) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća. Koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja, kako su definirane u članku 18. ove Uredbe, koje uključuju zračne prijevoznike, podliježu odredbama poglavlja 3. Postupci javne nabave, kako su definirani u članku 27. ove Uredbe, koji uključuju zračne prijevoznike podliježu odredbama poglavlja 4.

(7) Istraga na temelju ove Uredbe ne provodi se, a mjere se ne nameću i ne održavaju ako bi ta istraga ili te mjere bile u suprotnosti s obvezama Unije koje proizlaze iz bilo kojeg mjerodavnog međunarodnog sporazuma koji je sklopila. Konkretno, na temelju ove Uredbe ne poduzimaju se nikakve mjere koje bi predstavljale posebnu mjeru protiv subvencije u smislu članka 32.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Ova Uredba ne sprečava Uniju da ostvari svoja prava ili ispuni svoje obveze na temelju međunarodnih sporazuma.

---

12 Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.).

13 Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

14 Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 55.).

15 Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I , 21.3.2019., str. 1.).

## POGLAVLJE 7.: PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

*Članak 41.*

*Postupak odbora za odluke*

Odluke u skladu s člankom 9., člankom 24. stavkom 3. i člankom 30. donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 43. stavka 2.

*Članak 42.*

*Postupak odbora za provedbene akte*

(1) Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na sljedeće:

(a) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava koncentracija u skladu s člankom 19.;

(b) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava stranih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave skladu s člankom 28.;

(c) pojedinosti o objavi podataka u skladu s člankom 38.;

(d) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti zahtjeva u pogledu transparentnosti;

(e) detaljna pravila o izračunu rokova;

(f) uvjete i rokove za predlaganje obveza u skladu s člankom 30.;

(g) detaljna pravila o postupovnim koracima iz članaka 28., 29. 30. i 31. u pogledu istraga koje se odnose na postupke javne nabave.

(2) Provedbeni akti iz stavka 1. donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 43. stavka 2.

*Članak 43.*

*Odbor*

(1) Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

(2) Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 44.*

*Delegirani akti*

(1) Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata za potrebe:

(a) izmjene pragova za prijave utvrđenih člancima 18. i 27. u kontekstu Komisijine prakse u prvih pet godina primjene ove Uredbe i uzimajući u obzir djelotvornost primjene;

(b) izuzimanja određenih kategorija predmetnih poduzeća iz obveze prijavljivanja u skladu s člancima 19. i 28. u kontekstu Komisijine prakse u prvih pet godina

primjene ove Uredbe, u slučaju da ta praksa omogućuje utvrđivanje gospodarskih djelatnosti u kojima nije vjerojatno da strane subvencije narušavaju unutarnje tržište;

(c) izmjene rokova za ispitivanje i temeljite istrage kako je utvrđeno u člancima 24. i 29.

(2) Delegirani akti iz stavka 1. donose se u skladu s člankom 45.

*Članak 45.*

*Izvršavanje delegiranja ovlasti*

(1) Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

(2) Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 44. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

(3) Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 44. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

(4) Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

(5) Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

(6) Delegirani akt donesen u skladu s člankom 44. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 46.*

*Preispitivanje*

Najkasnije u roku od pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, popraćeno, ako to Komisija smatra primjerenim, odgovarajućim zakonodavnim prijedlozima.

*Članak 47.*

*Prijelazne odredbe*

(1) Uredba se primjenjuje na strane subvencije dodijeljene tijekom deset godina prije datuma primjene ove Uredbe ako takve strane subvencije narušavaju unutarnje tržište nakon početka primjene ove Uredbe.

(2) Ova se Uredba primjenjuje na strane financijske doprinose odobrene tijekom tri godine prije datuma primjene ove Uredbe ako su takvi strani financijski doprinosi dodijeljeni poduzetniku koji prijavljuje koncentraciju ili financijske doprinose u okviru postupka javne nabave u skladu s ovom Uredbom.

(3) Ova se Uredba ne primjenjuje na koncentracije za koje je zaključen sporazum, objavljeno javno nadmetanje ili stečen kontrolni udio prije datuma primjene Uredbe.

(4) Ova se Uredba ne primjenjuje na postupke javne nabave pokrenute prije datuma primjene Uredbe.

*Članak 48.*

*Stupanje na snagu i datum primjene*

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [datum: šest mjeseci nakon stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

| | |
|---|---|
| *Za Europski parlament* | *Za Vijeće* |
| *Predsjednik/Predsjednica* | *Predsjednik/Predsjednica* |

# ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

## 1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

### 1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

### 1.2. Predmetna područja politike

Područje politike: Tržišno natjecanje/Jedinstveno tržište

Učinak na proračun odnosi se na nove zadaće povjerene Komisiji, uključujući izravne nadzorne zadaće.

### 1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja**[54]

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

### 1.4. Ciljevi

*1.4.1. Opći ciljevi*

Opći je cilj ove inicijative ponovno uspostaviti ravnopravne uvjete na unutarnjem tržištu kako ono ne bi bilo narušeno stranim subvencijama.

*1.4.2. Posebni ciljevi*

Ova inicijativa ima dva posebna cilja.

1. Utvrđivanje subvencija kojima se najviše narušava tržišno natjecanje: Tim se posebnim ciljem rješava pitanje općeg nedostatka informacija o subvencijama na međunarodnoj razini i nepostojanja kriterija i postupaka za procjenu mogućeg narušavanja unutarnjeg tržišta EU-a uzrokovanog stranim subvencijama.

2. Otklanjanje narušavanja uzrokovanih stranim subvencijama: Tim se ciljem rješava problem nepostojanja alata za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama nakon što budu utvrđene.

*1.4.3. Očekivani rezultati i učinak*

*Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.*

| Skupina dionika | Praktične posljedice |
|---|---|
| Poduzeća | Prvo, poduzeća koja bi mogla imati koristi od stranih subvencija bit će dionici koji su najviše pogođeni inicijativom. To se potencijalno može odnositi na svakog poduzetnika, odnosno na poduzeća koja su u krajnjem vlasništvu stranih državljana i državljana EU-a. Obveza prijavljivanja uvedena za koncentracije i ponude za javnu nabavu koje |

[54] Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

| | |
|---|---|
| | prelaze određene pragove dovest će do administrativnog opterećenja za ta poduzeća. Nadalje, ako Komisija pokrene istragu po službenoj dužnosti u svim ostalim tržišnim situacijama, predmetni poduzetnici morat će dostaviti zatražene informacije. Ako se utvrdi da su poduzetnici ostvarili korist od stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje, na njih će se primjenjivati kompenzacijske mjere kao što je povrat subvencije.<br><br>Drugo, poduzeća koja nemaju koristi od stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje imat će koristi od Uredbe jer će se njome ponovno uspostaviti i očuvati ravnopravni uvjeti na unutarnjem tržištu.<br><br>Treće, Uredba neće mnogo utjecati na MSP-ove. Pragovi za prijavu vjerojatno će biti previsoki da bi utjecali na njih. Nadalje, visoki prag ispod kojeg nije vjerojatno da subvencije narušavaju tržišno natjecanje, a koji je 25 puta veći od državnih potpora *de minimis*, isto je tako vjerojatno previsok da bi negativno utjecao na većinu MSP-ova. |
| Potrošači | Iako novo zakonodavstvo neće izravno utjecati na potrošače, Uredba kratkoročno može imati blago negativan gospodarski učinak na potrošače jer može dovesti do povećanja cijena iako se ne očekuje da će to biti značajno. Međutim, dugoročno će potrošači imati koristi od *ex ante* kontrole potencijalno subvencioniranih koncentracija. Konkretno, kontrola subvencioniranih koncentracija može potaknuti inovacije i učinkovitost jer će poduzetnici koji nisu subvencionirani imati bolje izglede za postizanje ekonomije razmjera. Osim toga, rješavanjem problema stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje i izvan koncentracija poboljšava se tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, što u konačnici koristi potrošačima zbog nižih cijena i boljih proizvoda. |
| Treće zemlje | Uredba neće izravno utjecati na javna tijela trećih zemalja. Međutim, Komisija kao provedbeno tijelo može s njima surađivati u pogledu zahtjeva za informacije ili općenitije u savjetovanjima tijekom cijelog postupka.<br><br>Općenito, taj bi instrument mogao potaknuti treće zemlje da intenzivnije rade na traženju multilateralnih rješenja te da ponovno ocijene upotrebu subvencija u svojim ulagačkim politikama. |
| Javna tijela | Od svih javnih tijela Uredba će najviše utjecati na Komisiju jer će Komisija biti jedino provedbeno tijelo za istražne mjere. *Ex ante* kontrola subvencioniranih koncentracija može iziskivati oko 40 EPRV-a; za *ex ante* kontrolu subvencioniranih ponuda u javnoj nabavi moglo bi biti potrebno oko 45 EPRV-a, a za kontrolu po službenoj dužnosti svih ostalih tržišnih situacija koje uključuju strane subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje oko 60 EPRV-a. Uredba će vjerojatno u mnogo manjoj mjeri srednjoročno i dugoročno utjecati na nacionalna tijela i javne naručitelje jer će Komisija vjerojatno nastojati uspostaviti koordinacijske mehanizme s nacionalnim tijelima radi bolje provedbe istražnog instrumenta. |

*1.4.4. Pokazatelji uspješnosti*

Predloženi pokazatelji uglavnom se oslanjaju na interne izvore podataka Komisije ili savjetovanja koje će provesti Komisija. Planira se ocjenjivanje inicijative pet godina nakon stupanja na snagu. Ocjenjivanjem će se posebno ispitati je li Uredba pridonijela poboljšanju funkcioniranja unutarnjeg tržišta te u kojoj mjeri. Pokazatelji predloženi za praćenje ostvarenja ciljeva politike koji se nastoje ostvariti ovom Uredbom navedeni su u nastavku.

| **Posebni ciljevi** | **Pokazatelji za praćenje** | **Izvori podataka i/ili metode prikupljanja podataka** | **Već prikupljeni podaci?** | **Subjekti odgovorni za prikupljanje podataka** |
|---|---|---|---|---|
| Utvrđivanje subvencija kojima se najviše narušava tržišno natjecanje | Godišnji broj slučajeva stranih subvencija kojima se navodno narušava tržišno natjecanje i kojima se bavilo nadzorno tijelo | Izvori informacija<br>- Prijave<br>- Podnesci trećih strana u pogledu tržišnih informacija<br>- Slučajevi koji se vode po službenoj dužnosti | Broj | Komisija |
| | Udio slučajeva stranih subvencija za koje je utvrđeno da uzrokuju narušavanje tržišnog natjecanja u odnosu na ukupan broj slučajeva | Evidencija svih konačnih odluka kojima se utvrđuju narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovana stranim subvencijama. | Broj | Komisija |
| | Udio riješenih slučajeva zahvaljujući testu ravnoteže u odnosu na ukupan broj slučajeva | Evidencija svih konačnih odluka kojima je utvrđeno da pozitivni učinci premašuju učinak narušavanja tržišnog natjecanja. | Broj | Komisija |
| Otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama | Predodžbe dionika o učincima nametnutih kompenzacijskih mjera | Savjetovanje s dionicima EU-a o njihovoj predodžbi o učincima kompenzacijskih mjera | Broj | Komisija |

## 1.5. Osnova prijedloga/inicijative

*1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Uredba bi se trebala primjenjivati izravno. Do početka primjene Uredbe Komisija treba uspostaviti djelotvorne postupke za provedbu Uredbe, posebice osigurati funkcioniranje sustava *ex-ante* prijava potencijalno subvencioniranih koncentracija i ponuda za javnu nabavu, ali i provedbu istraživanja tržišta te osigurati izvršenje ostalih ovlasti u pogledu istraga, provedbe i praćenja.

Nakon što Uredba stupi na snagu i kada informacije o stranim subvencijama postanu sve dostupnije, Komisija će povećati stručna znanja o djelotvornosti postupka. Ako Komisija u svjetlu tih informacija bude smatrala da se postupci mogu unaprijediti, racionalizirati ili pojednostaviti, može odlučiti izmijeniti odgovarajuće pragove ili izuzeti određene kategorije poduzetnika iz obveze prijavljivanja temeljem delegiranog akta.

Planira se ocjenjivanje inicijative pet godina nakon stupanja na snagu. Ocjenjivanjem će se posebno ispitati je li Uredba pridonijela poboljšanju funkcioniranja unutarnjeg tržišta te u kojoj mjeri.

*1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Temeljni uzrok problema jest postojanje stranih subvencija koje uzrokuju narušavanja na unutarnjem tržištu EU-a u nedostatku bilo kakvog regulatornog mehanizma za sprečavanje ili otklanjanje takvih narušavanja. Iako postojeći paket instrumenata EU-a uključuje određena pravila za rješavanje pitanja stranih subvencija u određenim tržišnim okolnostima, ta pravila nisu dostatna, što ostavlja „regulatorni jaz". Budući da Unija ima isključivu nadležnost u područjima tržišnog natjecanja i zajedničke trgovinske politike, države članice ne mogu riješiti to pitanje pojedinačnim mjerama politike. Regulatorni jaz detaljnije je opisan u odjeljcima 1.5.3. i 1.5.4. u nastavku.

Subvencije su obično dio širih industrijskih strategija trećih zemalja. Zemlje imaju pravo razvijati i provoditi vlastite industrijske politike, uključujući dodjelu subvencija kojima se, međutim, mogu narušiti tržišta u drugim zemljama. Prema podacima koje je zabilježila inicijativa Global Trade Alert (GTA), broj subvencijskih mjera koje se provode diljem svijeta posljednjih godina stalno raste. Do kraja 2020. pet najvećih trgovinskih partnera EU-a provelo je 1724 subvencijske mjere (Kina: 205, SAD: 999, Ujedinjena Kraljevina: 104, Rusija: 414 i Švicarska: 2.). Tri od tih zemalja (SAD, Švicarska i Kina) glavni su partneri i u pogledu novih (*greenfield*) izravnih stranih ulaganja u EU. Istih pet zemalja prijavilo je WTO-u sljedeće iznose subvencija za 2018.: Kina (520 milijardi EUR), SAD (17 milijardi EUR), Rusija (3,8 milijardi EUR), Ujedinjena Kraljevina (888 milijuna EUR), Švicarska (697 milijuna EUR). Čini se da dokazi upućuju na to da su ti prijavljeni iznosi podcijenjeni. Kombinacija sve većeg subvencioniranja i visokih razina trgovinske i ulagačke aktivnosti između EU-a i njegovih trgovinskih partnera stvara rastući rizik od narušavanja unutarnjeg tržišta EU-a.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*):

Čini se da postoji dodana vrijednost djelovanja EU-a. Konkretno, ciljevi i dodana vrijednost kontrole stranih subvencija mogu se usporediti s ciljevima i dodanom vrijednošću postojeće kontrole državnih potpora, a potonji obuhvaćaju osiguranje djelotvornog tržišnog natjecanja i jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu. Kriterijima spojivosti u državnim potporama osigurava se da se iznos potpore zadrži na najmanjoj potrebnoj i razmjernoj razini za postizanje cilja od zajedničkog interesa. Države članice stoga ne mogu trošiti prekomjerne iznose državnih potpora koje narušavaju tržišno natjecanje ili ulaziti u međusobne „subvencijske utrke". Javno dostupne informacije o potporama država članica isto tako potiču tržišnu disciplinu. Takve se koristi ne bi mogle ostvariti na razini države članice.

Nadalje, postojanjem uredbe na razini EU-a potencijalnim korisnicima stranih subvencija omogućuje se da *ex ante* saznaju koja će pravila primjenjivati nadležno nadzorno tijelo kako bi procijenilo postojanje stranih subvencija te moguća

narušavanja tržišnog natjecanja prouzročena tim subvencijama. Time se jamči predvidljivost i povećava pravna sigurnost sustava u različitim državama članicama.

*1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

U nastavku (i u odjeljku 1.5.4.) daje se pregled postojećih instrumenata EU-a i međunarodnih instrumenata u području tržišnog natjecanja, trgovine, javne nabave i u određenom sektorskom zakonodavstvu, čime se ukazuje na postojeći regulatorni jaz u odnosu na rješavanje pitanje narušavanja unutarnjeg tržišta EU-a uzrokovanih stranim subvencijama.

Kad je riječ o pravilima EU-a o tržišnom natjecanju, pravila EU-a o državnim potporama primjenjuju se jedino na financijsku potporu koju dodjeljuju države članice EU-a te se njima nastoji osigurati da se državnim intervencijama unutar EU-a ne narušava tržišno natjecanje i trgovina unutar EU-a. Takav mehanizam kontrole ne postoji u pogledu subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje koje dodjeljuju treće zemlje. Cilj je EU-ovih pravila o koncentracijama i protumonopolskih pravila spriječiti znatna narušavanja tržišnog natjecanja zbog spajanja i preuzimanja uslijed kojih bi došlo do „bitnog ograničavanja učinkovitog tržišnog natjecanja" ili zbog prakse poduzetnika kojima se narušava tržišno natjecanje. Njima se posebno ne uzima u obzir činjenica je li ponašanje poduzetnika, na primjer određivanjem cijena kojima se narušava tržišno natjecanje, rezultat stranih subvencija ili je olakšano tim subvencijama.

Nadalje, Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja državama članicama se omogućuje da provjere strana ulaganja koja bi mogla utjecati na sigurnost i javni poredak države članice razmatranjem njihovih učinaka na ključnu imovinu i infrastrukturu. Međutim, Uredbom se posebno ne rješava pitanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanog stranim subvencijama na unutarnjem tržištu.

Kada je riječ o javnoj nabavi, postojećim pravnim okvirom EU-a konkretno se ne rješava pitanje narušavanja tržištâ javne nabave EU-a uzrokovanih stranim subvencijama. Direktivama 2014/24/EU i 2014/25/EU omogućuje se javnim naručiteljima da odbiju izuzetno niske ponude ako se može utvrditi da je ponuditelj primio nespojivu državnu potporu, ali navedene direktive ne sadržavaju odgovarajuće odredbe za strane subvencije. Osim toga, iako se dodjela stranih subvencija može uzeti u obzir u općoj ocjeni ponude, svako odbijanje ponude kao izuzetno niske treba potkrijepiti dokazom da strana subvencija ugrožava održivost ponude i sposobnost ponuditelja da izvrši ugovor po (izuzetno niskoj) ponuđenoj cijeni.

Cilj je instrumenta za međunarodnu javnu nabavu potaknuti trgovinske partnere na pregovore s EU-om o otvaranju svojih tržišta javne nabave poduzećima iz EU-a. Nakon donošenja njime bi se za poduzeća iz EU-a provodilo načelo uravnoteženog uzajamnog pristupa tržištima javne nabave trećih zemalja, ali neće se moći riješiti narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovana stranim subvencijama unutar EU-a.

Međuvladini sporazumi sklapaju se kako bi se olakšala ulaganja. Oni mogu obuhvaćati organizaciju nabave koja se provodi zajednički ili iskorištavanje projekta, posebno u pogledu velike infrastrukture. Takve su nabave izuzete iz zakonodavstva EU-a o javnoj nabavi ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 9. Direktive 2014/24/EU, iako uvijek moraju biti u skladu s ugovorima EU-a. U okviru takvih sporazuma ne provjeravaju se posebno narušavajući učinci stranih subvencija.

*1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Inicijativa se može u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO). Financijski učinak na odobrena sredstva za poslovanje u potpunosti će biti obuhvaćen dodjelama predviđenima u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. u okviru financijskih omotnica Programa jedinstvenog tržišta.

Inicijativi će koristiti postojeća stručna znanja u područjima tržišnog natjecanja, trgovinske zaštite i javne nabave, što može stvoriti sinergije među postojećim instrumentima i smanjiti potrebne troškove.

U području trgovinske politike Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama te instrumentima trgovinske zaštite EU-u se omogućuje da reagira na nepošteno tržišno natjecanje u pogledu štetnog uvoza robe čija je cijena niža od uobičajene vrijednosti (antidampinški instrument) ili koja je subvencionirana (antisubvencijski instrument). Međutim, antidampinška i antisubvencijska pravila EU-a primjenjuju se jedino na uvoz robe i ne obuhvaćaju usluge, ulaganja ili druge financijske tokove u odnosu na poduzetnike koji posluju u EU-u.

Na međunarodnoj razini EU može pokrenuti sudski postupak protiv članice WTO-a pred povjerenstvom WTO-a za povrede Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Međutim, i područje primjene Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama ograničeno je na trgovinu robom. Subvencije nisu isključene iz područja primjene Općeg sporazuma WTO-a o trgovini uslugama (GATS). GATS zapravo uključuje ugrađeni mandat za daljnje pregovore o pravilima za subvencije u području usluga.

Kad je riječ o bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini, postoje velike razlike u pogledu odredaba o subvencijama. Većina sporazuma o slobodnoj trgovini usmjerena je na transparentnost i savjetovanja u slučaju subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje. Neke uključuju odredbe kojima se zabranjuju subvencije koje se smatraju posebno štetnima (kao što su neograničena jamstva). Sporazumi potpisani s nekim susjednim zemljama uključuju obvezu uspostave sustava kontrole subvencija u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama. Iako je područjem primjene tih sporazuma obuhvaćeno rješavanje subvencija koje utječu na trgovinu između EU-a i predmetne treće zemlje, očekuje se da će zemlje koje su uspostavile takve sustave kontrole subvencija lakše utvrđivati subvencije kojima se narušava unutarnje tržište EU-a i lakše rješavati s njima povezana pitanja. Ako se ti slučajevi pojave, sporazumima o slobodnoj trgovini obično se ne predviđaju pravodobna rješenja za rješavanje takvih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje.

Uredbom 2019/712 o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prometu Komisiji se omogućuje da provodi istrage ako pronađe dokaze o praksi kojom se narušava tržišno natjecanje među zračnim prijevoznicima EU-a i na tržištima usluga zračnog prijevoza. Njome su obuhvaćene i subvencije zračnim prijevoznicima trećih zemalja, ali ne i drugim sudionicima u zrakoplovnom lancu te ona ne sadržava posebna pravila o javnoj nabavi ili subvencioniranim stjecanjima ciljnih poduzetnika EU-a.

Konačno, Uredbom (EU) 2016/1035 o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila bi se, u slučaju njezine primjene, EU-u omogućilo da poduzima mjere protiv prodaje plovila koja se prodaju po cijeni manjoj od uobičajene vrijednosti čime se nanosi šteta industriji Unije. Međutim, iako je ova Uredba formalno stupila na snagu, ona se

ne primjenjuje prije stupanja na snagu Sporazuma OECD-a o brodogradnji, kako je utvrđeno u članku 18. te Uredbe. S obzirom na to da Sporazum OECD-a o brodogradnji nikad nije stupio na snagu (a očekuje se da niti neće) zbog nedostatne ratifikacije, Uredba (EU) 2016/1035 se ne primjenjuje.

*1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Inicijativa se može u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO). Financijski učinak na odobrena sredstva za poslovanje u potpunosti će biti obuhvaćen dodjelama predviđenima u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. u okviru financijskih omotnica Programa jedinstvenog tržišta.

## 1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ **Ograničeno trajanje**

– ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☒ **Neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od 2022. do 2025.

– nakon čega slijedi redovna provedba.

## 1.7. Predviđeni načini upravljanja[55]

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☐ putem izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

– ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

– ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

– ☐ tijelima javnog prava

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

– *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

| |
|---|
| Komisija će jedina biti odgovorna za provedbu Uredbe. |

[55] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

## 2. MJERE UPRAVLJANJA

### 2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

*Navesti učestalost i uvjete.*

Uredba će pet godina nakon stupanja na snagu biti podvrgnuta ocjenjivanju i preispitivanju. Ocjenjivanjem će se posebno ispitati jesu li posebni ciljevi pridonijeli poboljšanju funkcioniranja unutarnjeg tržišta te u kojoj mjeri. Izvješće o svojim nalazima Komisija će dostaviti Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

Osim toga, u kontekstu provedbe novog instrumenta Komisija će kontinuirano pratiti djelotvornost i učinkovitost primijenjenih mjera. O aktivnostima koje Komisija provodi u odnosu na novu Uredbu izvijestit će se u Godišnjem izvješću o tržišnom natjecanju.

Osim toga, preispitivanje može biti potrebno ako se uzmu u obzir dodatna pravila za kontrolu narušavajućih učinaka stranih subvencija na unutarnjem tržištu EU-a, među ostalim i na međunarodnoj razini.

### 2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

*2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Kad je riječ o provedbi Uredbe, Komisija će biti isključivo nadležna za provedbu obveza koje proizlaze iz Uredbe, uključujući procjenu prijava potencijalno subvencioniranih koncentracija i ponuda u postupcima javne nabave EU-a.

Ako poduzetnik ne prijavi subvencioniranu transakciju koja se inače mora prijaviti, Komisija može izreći novčane kazne i odrediti penale. Ako Komisija zaključi da strana subvencija narušava unutarnje tržište, može nametnuti kompenzacijske mjere ili prihvatiti obveze, uključujući obvezu povrata strane subvencije.

Možda će biti potreban dijalog između Komisije i poduzetnika na koje se Uredba primjenjuje kako bi se osiguralo da poduzetnici poštuju provedene mjere, uključujući mogući povrat subvencije, novčane kazne ili druge penale.

Okvir za unutarnju kontrolu temelji se na provedbi Komisijinih načela unutarnje kontrole. U skladu sa zahtjevom iz Financijske uredbe važan je cilj Komisijine „strategije za proračun usmjeren na rezultate” osigurati troškovnu učinkovitost u izradi i provedbi sustava upravljanja i kontrole kojima se sprečavaju ili utvrđuju i ispravljaju pogreške.

Aktivnosti koje zahtijevaju financijska sredstva provest će se uglavnom u okviru javne nabave prema načelu izravnog upravljanja. Stoga se smatra da su povezani rizici u pogledu zakonitosti i pravilnosti (vrlo) niski.

Stalno će se pratiti provedba politike, čime će se osigurati fleksibilnost potrebna za prilagodbu sredstava stvarnim potrebama politike u području koje se često mijenja.

*2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

U pogledu provedbe predložene uredbe utvrđeni su sljedeći rizici:

1) Mjere odmazde usmjerene na poduzeća iz EU-a

Novi zakonodavni instrument može predstavljati rizik od mjera odmazde onih trećih zemalja koje tu opciju smatraju ograničavanjem njihovih poduzeća. Kako bi se suzbile takve bojazni, Uredba se temelji na načelima sličnima pravilima EU-a o državnim potporama, zatvara postojeći pravni jaz i ponovno uspostavlja ravnopravne uvjete na unutarnjem tržištu. Poduzeća iz trećih zemalja koja nemaju koristi od subvencija podržavaju ovaj instrument. Uredba će se na objektivan i nediskriminirajući način primjenjivati na sva poduzeća koja posluju u EU-u bez obzira na vlasništvo te će stoga biti u skladu s međunarodnim obvezama EU-a. Donošenje Uredbe može osigurati i dodatan poticaj zemljama izvan EU-a da razviju sustave kontrole državnih potpora slične onima u EU-u te da se (ponovno) uključe u pregovore za usuglašavanje međunarodnih pravila o subvencijama, primjerice u okrilju WTO-a. U svakom slučaju takve mjere odmazde vjerojatno ne bi bile u skladu s pravilima WTO-a jer bi bile diskriminirajuće ako treća zemlja nema uspostavljen odgovarajući sustav kontrole domaćih subvencija.

2) Neočekivano povećanje administrativnog opterećenja za poduzeća

Uredba uključuje mogućnost izmjene odgovarajućih pragova ili izuzimanja određenih kategorija poduzetnika iz obveze prijavljivanja delegiranim aktom ako se utvrdi da određene prijavljene transakcije ne uzrokuju narušavanja tržišnog natjecanja. Rizici povezani s nepotrebnim administrativnim opterećenjem mogli bi se smanjiti i kroz smjernice za primjenu Uredbe.

3) Neočekivano povećanje administrativnog opterećenja za tijela javne vlasti

Pri provedbi predložene uredbe bit će slučajeva koje Komisija treba riješiti te time i povećanja administrativnih troškova (troškovi rada, opreme i materijala te režijski troškovi). U slučaju neočekivano velikog broja prijava problem može činiti manjak osoblja te mogu nastati poteškoće u upravljanju i dodatni troškovi. Međutim, Komisija može odlučiti da neće poduzimati korake ako slučaj ne otvara sistemska pitanja ili ako nema značajan učinak na unutarnje tržište EU-a.

*2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Nije primjenjivo.

**2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

*Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.*

Mjere za sprečavanje i zaštitu usmjerene su na povećanje transparentnosti na sastancima rukovodstva i u komunikaciji s dionicima, pri čemu se slijedi najbolja praksa u javnoj nabavi, uključujući upotrebu alata za e-javnu nabavu i e-podnošenje. Mjerama će se usto spriječiti i otkriti mogući sukobi interesa.

## 3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

### 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

*Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.*

| Naslov višegodišnjeg financijskog okvira | Proračunska linija | Vrsta rashoda | Doprinos | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Broj | dif./nedif.[56] | zemalja EFTA-e[57] | zemalja kandidatkinja[58] | trećih zemalja | u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe |
| 1 | 03 01 Program jedinstvenog tržišta | Nedif. | DA | NE | NE | NE |
| 1 | 03 02 01 01 Program jedinstvenog tržišta | Dif. | DA | NE | NE | NE |
| 1 | 03 02 01 05 Program jedinstvenog tržišta | Dif. | DA | NE | NE | NE |
| 7 | 20 02 06 Ostali rashodi upravljanja | Ndif. | NE | NE | NE | NE |

[56] Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.
[57] EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.
[58] Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

## 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

*3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

–

| **Naslov višegodišnjeg financijskog okvira** | 1 | Inovacije na jedinstvenom tržištu |
|---|---|---|

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| | | | **2021.** | **2022.** | **2023.** | **2024.** | **2025.** | **2026.** | **2027.** | **Nakon 2027.** | **UKUPNO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Odobrena sredstva za poslovanje | | | | | | | | | | | |
| Odobrena sredstva za poslovanje – 03 02 01 01 Program jedinstvenog tržišta | Obveze | (1a) | -- | 0,725 | 0,775 | 0,450 | 0,450 | 0,450 | 0,450 | | 3,300 |
| | Plaćanja | (2a) | -- | 0,363 | 0,750 | 0,613 | 0,450 | 0,450 | 0,450 | 0,225 | 3,300 |
| Odobrena sredstva za poslovanje – 03 02 01 05 Program jedinstvenog tržišta | Obveze | (1b) | -- | 0,725 | 0,950 | 0,800 | 0,600 | 0,875 | 0,575 | | 4,525 |
| | Plaćanja | (2b) | -- | 0,363 | 0,838 | 0,875 | 0,700 | 0,738 | 0,725 | 0,288 | 4,525 |
| Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe[59] | | | | | | | | | | | |
| Proračunska linija | 03.010101.02 | (3) | -- | -- | 0,175 | 0,350 | 0,150 | 0,425 | 0,125 | | 1,225 |
| • UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje | Obveze | (4) | -- | 1,450 | 1,725 | 1,250 | 1,050 | 1,325 | 1,025 | | 7,825 |
| | Plaćanja | (5) | -- | 0,725 | 1,588 | 1,488 | 1,150 | 1,188 | 1,175 | 0,513 | 7,825 |
| • UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe | | (6) | -- | -- | 0,175 | 0,350 | 0,150 | 0,425 | 0,125 | | 1,225 |

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **UKUPNA odobrena sredstva** | Obveze | =4+6 | -- | **1,450** | **1,900** | **1,600** | **1,200** | **1,750** | **1,150** | | **9,050** |

[59] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **iz NASLOVA 1.** višegodišnjeg financijskog okvira | Plaćanja | =5+6 | -- | **0,725** | **1,763** | **1,838** | **1,300** | **1,600** | **1,300** | **0,513** | **9,050** |

| | | |
|---|---|---|
| **Naslov višegodišnjeg financijskog okvira** | **7** | „Administrativni rashodi” |

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| | | **2021.** | **2022.** | **2023.** | **2024.** | **2025.** | **2026.** | **2027.** | **Nakon 2027.** | **UKUPNO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| • Ljudski resursi | | -- | 3,040 | 9,260 | 15,480 | 17,570 | 17,570 | 17,570 | | 80,490 |
| • Ostali administrativni rashodi | | -- | 0,050 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | | 0,800 |
| **UKUPNO** | Odobrena sredstva | -- | **3,090** | **9,410** | **15,630** | **17,720** | **17,720** | **17,720** | | **81,290** |

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7.** višegodišnjeg financijskog okvira | (ukupne obveze = ukupna plaćanja) | -- | **3,090** | **9,410** | **15,630** | **17,720** | **17,720** | **17,720** | | **81,290** |

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| | | **2021.** | **2022.** | **2023.** | **2024.** | **2025.** | **2026.** | **2027.** | **Nakon 2027.** | **UKUPNO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7.** višegodišnjeg financijskog okvira | Obveze | -- | **4,540** | **11,310** | **17,230** | **18,920** | **19,470** | **18,870** | **0,000** | **90,340** |
| | Plaćanja | -- | **3,815** | **11,173** | **17,468** | **19,020** | **19,333** | **19,020** | **0,513** | **90,340** |

*3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*

Odobrena sredstva za poslovanje upotrijebit će se za financiranje potrebne informatičke infrastrukture, studija i savjetovanja kako bi se osigurala učinkovita provedba i izvršenje instrumenta.

Ne mogu se navesti sveobuhvatni popis ostvarenja koja će se postići financijskim intervencijama, prosječni trošak ni brojčani podaci, koje bi inače trebalo navesti u ovom odjeljku jer je riječ o novoj inicijativi pa ne postoje prethodni statistički podaci na kojima bi se temeljili. U procjeni učinka priloženoj prijedlogu Uredbe procijenjeno je da godišnje očekuje oko 30 prijavljenih slučajeva subvencioniranih koncentracija, oko 36 prijavljenih slučajeva subvencioniranih ponuda u javnoj nabavi te između 30 i 45 slučajeva po službenoj dužnosti u drugim tržišnim situacijama, uključujući koncentracije i postupke javne nabave ispod razine pragova za prijavu.

Uredbom se nastoje riješiti narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovana stranim subvencijama na sljedeći način:

1. utvrđivanjem subvencija kojima se najviše narušava tržišno natjecanje; i

2. otklanjanjem narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama.

Ta dva posebna cilja pratit će se s pomoću četiriju pokazatelja praćenja kako je opisano u odjeljku 1.4.4.:

a. godišnji broj slučajeva stranih subvencija kojima se navodno narušava tržišno natjecanje i kojima se bavilo nadzorno tijelo;

b. udio slučajeva stranih subvencija za koje je utvrđeno da se njima narušava tržišno natjecanje u odnosu na ukupan broj slučajeva;

c. udio slučajeva riješenih zahvaljujući testu ravnoteže u odnosu na ukupan broj slučajeva;

d. predodžbe dionika o učincima uvedenih kompenzacijskih mjera.

Osim toga, pratit će se učinkovitost instrumenta i o njoj će se izvješćivati kako bi se osigurala troškovna učinkovitost sredstava koja se upotrebljavaju za provedbu i izvršenje Uredbe.

*3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| | **2021.** | **2022.** | **2023.** | **2024.** | **2025.** | **2026.** | **2027.** | **UKUPNO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira** | | | | | | | | |
| Ljudski resursi | -- | 3,040 | 9,260 | 15,480 | 17,570 | 17,570 | 17,570 | 80,490 |
| Ostali administrativni rashodi | -- | 0,050 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | 0,150 | 0,800 |
| **Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira** | **--** | **3,090** | **9,410** | **15,630** | **17,720** | **17,720** | **17,720** | **81,290** |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Izvan NASLOVA 7.[60] of the multiannual financial framework** | | | | | | | | |
| Ljudski resursi | -- | -- | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Ostali administrativni rashodi | -- | -- | 0,175 | 0,350 | 0,150 | 0,425 | 0,125 | 1,225 |
| **Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira** | **--** | **--** | **0,175** | **0,350** | **0,150** | **0,425** | **0,125** | **1,225** |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **UKUPNO** | -- | **3,090** | **9,585** | **15,980** | **17,870** | **18,145** | **17,845** | **82,515** |

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

60 Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

*Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena*

| | | 2021. | 2022. | 2023. | 2024. | 2025. | 2026. | 2027. | Nakon 2027. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)** | | | | | | | | | |
| 20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije) | | | **20** | **50** | **80** | **80** | **80** | **80** | **80** |
| 20 01 02 03 (delegacije) | | | | | | | | | |
| 01 01 01 01 (neizravno istraživanje) | | | | | | | | | |
| 01 01 01 11 (izravno istraživanje) | | | | | | | | | |
| Druge proračunske linije (navesti) | | | | | | | | | |
| **• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)**[61] | | | | | | | | | |
| 20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice") | | | | 20 | 40 | 65 | 65 | 65 | 65 |
| 20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama) | | | | | | | | | |
| **XX** 01 xx **yy zz** [62] | – u sjedištima | | | | | | | | |
| | – u delegacijama | | | | | | | | |
| 01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje) | | | | | | | | | |
| 01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje) | | | | | | | | | |
| Druge proračunske linije (navesti) | | | | | | | | | |
| **UKUPNO** | | | **20** | **70** | **120** | **145** | **145** | **145** | **145** |

**XX** se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

| | |
|---|---|
| Dužnosnici i privremeno osoblje | Praćenje usklađenosti s novom Uredbom, relevantan rad na slučajevima, izrađivanje nacrta odluka, istraživanja tržišta. |
| Vanjsko osoblje | Praćenje usklađenosti s novom Uredbom, pružanje pomoći dužnosnicima i privremenom osoblju u obavljanju relevantnog rada na slučajevima, izrađivanje nacrta odluka i istraživanja tržišta.<br>Upravljanje informatičkim projektima, uključujući portal za podnošenje prijava i sustav za upravljanje dokumentima. Pružanje administrativne potpore relevantnim timovima nadležnima za slučajeve. |

61 UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

62 U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA").

*3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*

U prijedlogu/inicijativi:

– ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Inicijativa se može u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO). Financijski učinak na odobrena sredstva za poslovanje u potpunosti će biti obuhvaćen dodjelama predviđenima u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. u okviru financijskih omotnica Programa jedinstvenog tržišta.

– ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

– ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

*3.2.5. Doprinos trećih strana*

U prijedlogu/inicijativi:

– ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

– ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| | Godina **N**[63] | Godina **N+1** | Godina **N+2** | Godina **N+3** | Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.) | | | Ukupno |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju | | | | | | | | |
| UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva | | | | | | | | |

[63] Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

### 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☒ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

  – ☐ na vlastita sredstva

  – ☒ na ostale prihode

  – navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

| Proračunska linija prihoda: Poglavlje 42. Novčane kazne i sankcije | Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu | Učinak prijedloga/inicijative[64] | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Godina **N** | Godina **N+1** | Godina **N+2** | Godina **N+3** | Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.) | | |
| Članak ……. | | | | | | | | |

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

| |
|---|
| Iznos prihoda ne može se unaprijed procijeniti jer se odnosi na novčane kazne izrečene poduzetnicima za neusklađenost s obvezama utvrđenima u Uredbi. |

[64] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.